

22
ARBUÇES

DOSSIER :

LA DONA

ARBUÇES
NOVEMBRE
1981

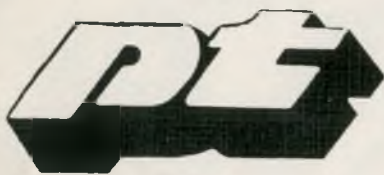
Biblioteca Rafael Vilà i Barnils-Arbú

1351543075

Camprodon, 15
ARBÚCIES (Girona)

ASSORTIT DE TAPES CALENTES
CAFÈ • BAR • SALA DE T.V. • DISCOTECA

MOBLES

pujadas tort

- TAPISSERIES A MIDA
- MOQUETES
- CORTINES

Anselm Clavé, 70 - Tel. 33.08.91 BLANES

Sumari

- 3.- Pròleg.
- 4.- Tots hi tenim veu
- 3.- Pròleg
- 4/5.- Tots hi tenim veu
- 6.- Què és la L.O.A.P.A.
- 7.- Col.laboradors.
- 8.- Concurs
- 9/10/11/12/17/18/19 i
- 20.- Dossier: "La dona"
- 13.- Escó per a Poetes.
- 14/15.- Tot xerrant amb..
- 16.- En Pere C.U.P.A. 2 anys de gestió.
- 21.- Llenguatge popular
- 22.- Cultura...
- 23.- Campanya per a la normalització
- 24/25.- Esports per J.Sureda.
- 26.- Xics i i grans.

CONSELL DE REDACCIÓ:
R. Costa, M. Gisbert, M. Noguera
EDITA: Conselleria de Cultura
de l'Ajuntament d'Arbúcies.
IMPRESSIÓ: Impremta Trema.
Nº REG.PROP.IND.: 964913
classe 16ª.

NOTA IMPORTANT:

PERXADA no es fa responsable ni sotascriu cap dels articles o treballs que s'hi publiquen, el responsable n'és el signant. PERXADA atoreix les seves planes a totes les crítiques i comentaris que es facin sobre el seu contingut. Per qualsevol consulta relacionada amb el contingut de la revista, us heu d'adreçar necessàriament al Consell de Redacció.

- PRÒLEG -

Hem volgut aquest mes dedicar el dossier de la nostra revista al tema de la dona.

A l'hora de posar-nos a treballar hem intentat tractar-lo des de diversos enfocaments, i no limitar-nos a donar en el tractament del dossier un caire personalista o individualista -que com a dones el tenim- ni una visió d'adoctrinament feminista, entre d'altres raons, perquè no creiem que sigui el més escaient de fer en una revista que pretén ésser un mitjà de comunicació vàlid per a tot un poble.

No obstant això, volem en aquest pròleg deixar constància de la nostra manera d'entendre aquest tema: Estem pels moviments que lluiten perquè tota persona humana sigui lliure, i en conseqüència, en contra de qualsevol sistema d'opressió.

Defensem una societat més justa on no hi hagi lloc per a opressors ni tampoc per a oprimits -aplicant aquests termes a tots els àmbits socials- i on les persones puguin realment ésser persones i no quedin reduïdes a peces més o menys essencials pel funcionament d'una maquinària programada d'acord amb interessos aliens.

És una visió humanista de la societat on, tal vegada, podrem trobar la resposta en aquests anhels.

- CONSELL DE REDACCIÓ -

PORTADA :

"LES SENYORETES DEL CARRER D'AVINYÓ"
"Les demoiselles d'Avignon" PICASSO (1907)

El quadre representa un protíbul del carrer d'Avinyó de París. Aquesta composició significà un trencament amb tota la seva obra anterior i amb tota la tradició europea del Renaixement en endavant.

Volem amb aquesta portada retre homenatge a un artista genial. A la vegada, utilitzant el simbolisme del quadre, trencar amb una mentalitat que ha arribat fins a utilitzar la dona com a objecte de consum.

TOTS HI TENIM VEU:

Diumenge passat vaig assistir a la inauguració de l'enllumenat del camp de futbol, tot un esdeveniment.

Em va plaure no tan sols per la il·luminació, que tot i no essent l'òptima, és acceptable, i un gran pas per les nostres necessitats; sinó per la sensació de seguretat i qualitat que donen ara les instal·lacions. Cal felicitar a la junta directiva per l'encert que ha tingut a adequar aquestes instal·lacions, i a l'Ajuntament que ha fet possible aquest enllumenat -segons tinc entès-. Dic això perquè en cap moment s'ha mencionat la seva col·laboració.

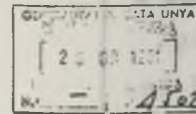
Però com a soci, i dels primers, els en dono les gràcies, per fer una col·laboració -potser com mai cap consistori no ha via fet- al futbol arbuencienc.

-UN SOCI-

GENERALITAT DE CATALUNYA

EL CONSELLER
DE CULTURA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

MAX CAHNER

Sres. Rosa Costa, Maite Gisbert
i Margarida Noguera
PERXADA
Regidoria de Cultura de l'Ajuntament
ARBÚCIES

Barcelona, 28 de setembre de 1981

Benvolgudes amigues:

Us vull agrair ben sincerament que m'hàgiu fet arribar la revista "Perxada" del mes de juliol i també tota la informació sobre la visita que vaig realitzar a Arbúcies el dia de Corpus d'enquany, que espero que ajudi a fer comprendre l'interès de la Generalitat per tot el que s'esdevé a les nostres comarques.

Us saluda ben cordialment,

- L'IMPOST MÍNIM DE LA VERGONYA -

EL 0,7% DEL PRODUCTE NACIONAL BRUT en favor del països més necessitats. Davant de plats buits de nens afamats, qui no se sent privilegiat?

L'any 1960 l'ONU aprovà una resolució, per la qual es demanava als països desenvolupats que transferissin, com a mínim, l'1% anual del seu PNB -riquesa, utilitat, béns i serveis creats en un país en un període de temps- als països en vies de desenvolupament.

El Papa Pau VI, l'any 1969, a l'Encíclica "Populorum Progressió", demanava que els països desenvolupats estiguessin disposats a introduir un impost en favor dels països en vies de desenvolupament.

Més endavant, l'any 1972, les Nacions Unides demanaren que almenys un 0,7% del PNB fos l'ajuda de caràcter oficial aprovada pels respectius governs, i la resta pogués ésser d'organismes no governamentals, particulars, etc.

Però des de que les Nacions Unides aprovaren aquella resolució, que han ratificat diverses vegades -la darrera el 1980, també amb el vot favorable d'Espanya-, posteriorment, solament alguns països l'estan complint: Holanda, Noruega, Dinamarca i Suècia. Els altres no ho aconsegueixen donant excuses diverses, però al mateix temps participen a la carrera d'armaments, que s'aproxima a la xifra de 50 bilions de ptes. anuals; una part modesta d'aquesta quantitat fora suficient per aixecar en pocs anys el nivell dels països del Tercer Món o en vies de desenvolupament.

Aquell 0,7% continua essent negat per la gran majoria dels països desenvolupats. Entre aquests hi ha Espanya. Per això, Justícia i Pau ha decidit començar una campanya de recollida de firmes per tal de demanar a totes les forces polítiques amb representació parlamentària que proposin i aprovin una llei de la qual, des del pressupost del 1983, es destini el 0,7% del PNB -aquella petició mínima de l'ONU- en favor dels països més necessitats, segons el nivell de llur renda. La recollida de firmes anirà acompanyada de nombroses iniciatives de sensibilització i contactes amb els partits polítics. És una proposta alhora moderada i radical. Moderada perquè les Nacions Unides l'avalen amb la seva gran diversitat de vots. També perquè no es tracta de cap percentatge desmesurat. I radical perquè suposa un canvi, no solament de mentalitat, sinó de distribució de recursos. I perquè si no es canvia totalment l'actitud generalitzada dels països del Nord respecte als del Sud, el fossat entre ells anirà creixent, i centenars de milions d'éssers humans moriran de fam.

Davant possibles objeccions de què ja tenim prou problemes econòmics i socials a Espanya per ajudar als països subdesenvolupats amb 90 mil milions de pessetes -el 0,7% del nostre PNB- ens hem de preguntar com podríem parlar de solidaritat entre nacionalitats i regions de l'Estat en divers grau de desenvolupament si no ens demanem aquest mínim de solidaritat internacional. Si tota persona, barri, grup social, comarca, nacionalitat, Estat, amb una millor posició per la seva renda, argüeix dificultats actuals per a negar solidaritat elemental o senzillament progrés de justícia ens podem preguntar, en quin món vivim? Estem segurs que ningú que tingui un mínim de sentit de justícia i de la fraternitat no negarà la seva firma per al 0,7%.

Per tant, des de la nostra revista Perxada, modestament faig una crida a tots els Arbúcies, "absolutament a tots" i a totes les entitats del poble, que ens fem nostra aquesta campanya, i que tots ens en sentim protagonistes. Estic segur que ningú d'Arbúcies, seria capaç de veure morir un ser humà per desnutrició i quedar-se amb els braços plegats, per tant, o solidaritat o insolidaritat.

Hem de tenir fe en la fecunditat del nostre esforç que no es veurà sol i se sumarà al moviment que ja està en marxa. Pensem, a més, que aquest és l'únic camí al nostre abast. Les solucions grandioses, "que vinguin de dalt", la història em demostra que no es donen. Per començar nosaltres podem firmar el text proposat per tal d'obtenir el 0,7% PNB i col.laborar en la campanya de signatures.

Des de Girona

JORDI PLANAS I BOSCH (Membre de Justícia i Pau)

Per a qualsevol informació sobre la campanya i per a demanar fulls de signatures, podeu adreçar-vos a: Justícia i Pau. Rivadeneyra, 6, 10^a. Barcelona-2 Tl. (93) 317 61 77

Octubre del 1981

Defuncions: Isidre Molist i Pinto
Elisa Serrano i García
Ramon Cortina i Guiolà.
Tomàs Parareda i Duran

Baptismes: Mireia Cerdà i Callís
Anna Tort i Coll

Casaments: Joan Masferrer i Pinto
amb Mª Josepa Nicolau i Pou

AVIS IMPORTANT

L' INSTITUT NACIONAL DEL CONSUM HA POSAT UN SERVEI DE CONSULTA I DENÚNCIA SOBRE ALIMENTS ADULTERATS. PODEU TRUCAR AL TEL. 91-4383434 ALHORA QUE RECORDEM QUE NO S'HA DE CONSUMIR CAP OLI VENUT DE GARRAFA SENSE PRECINTE NI LA DEGUDA AUTORITZACIÓ I REGISTRE SANITARI. AIXÍ MATEIX, CAL ABSTENIR-SE DE CONSUMIR TOTS ELS PRODUCTES QUE NO INFEREIXIN AQUESTES GARANTIES SANITÀRIES.

CONSELLERIA DE SALUT PÚBLICA

DIARI D'AVUI

L'ESTRET

..... PA Í S .....

Investigacions de Sanitat declaren que, a gran part del país, s'adultera el cafè amb una substància desconeguda, deixant una barreja denominada en general "CARAJILLO-ADICTINA"

..... F O R A .....

"Les escombraries de deixalles radioactives a l'Atlàntic no ofereixen cap perill", segons declaracions del Sr. Un i Altre. Mentrestant no han trobat, encara, cap companyia d'Assegurances que els agafi el risc.

..... E S P O R T S .....

A rel dels resultats de la diada de "Futbol" nº en els encontres:

BARÇA, 1 - GIJON, 0

R. MADRID, 1 - SEVILLA, 1

la directiva de la Federació demana explicacions al Col.legi d'Arbitres.

..... D' A L T R E S .....

La COCA-COLA guanya adictes dia a dia.

Els dentistes no donen a l'abast.

-AGENCIA NAS-

QUE ÉS LA L.O.A.P.A. (Inspirat en "Catalunya cruix"). He pogut constatar que molts catalans no saben encara el que signifiquen les sigles nefastes de la L.O.A.P.A.

Per tant, miraré d'anar al gra amb dites conegudes, i mirant de poder incloure l'últim comunicat de l'Òmnium Cultural dirigit a "l'opinió pública, a continuació. (1)

En principi la LOAPA vol dir -per qui encara ho ignori- "Ley Orgánica de Armonización del Proceso Autonómico".

S'ha dit: "És curiós que el PSOE hagi demanat tan insistentment a la U.C.D. de Calvo Sotelo, de formar un govern de coalició per imposar-se-entre altres coses- a les aspiracions polítiques de les nacionalitats. La U.C.D. no ha volgut la coalició amb els socialistes; però sí l'acord centralista, per damunt de les seves diferències ideològiques, per tal de posar a "ratlla democràticament" les nacionalitats històriques. Així ha nascut la llei d'harmonització de les autonomies, sota la batuta de Martín Villa. I, per si ens quedava algun dubte, Felipe González l'amenaça, l'altre dia, des del balcó públic de les Corts de Madrid, que, si s'ho proposaven, la U.C.D. i el P.S.O.E., junts com un sol home, ens canviaven el text de la Constitució i entre altres coses esborraven l'existència de les "nacionalitats" i passàvem a ser com en temps de Franco, altra vegada "regiones".

Ja és clar, doncs, que si un dia l'oposició PSOE, pugés al govern, per a Catalunya no suposaria cap canvi -continuaríem políticament sotmesos-.

És trista la campanya per desbancar la presidència del Parlament a Heribert Barrera. Es pensen, potser, que remogut Barrera del sitial, quedarà esborrat del país el corrent d'Esquerra Nacional.

Alguns nacionalistes creuen que, en aquests moments, H. Barrera faria més feina si deixava el Parlament i es dedicava a recórrer Catalunya i donava a conèixer la seva actitud de dignitat democràtica i nacional.

"Aquest "setge" no l'ha fet un màrtir, però n'han fet un líder popular, cosa que no tenen -prou que ho lamenten- els altres partits"

Com podem veure el "concert i l'harmonia" entre UCD i PSOE formen una "Dissortada orquestra" que no és apta ni per a l'home més desinteressat per Catalunya, si no és un declarat butifler.

Preguem, tal com manifesta el comunicat d'Òmnium Cultural a les entitats cíviques, culturals i autoritats locals, que es responsabilitzin dels seus actes, també solidaritzant-se a l'esmentat comunicat. I que ho sàpiguen -vulguin o no vulguin- SOM UNA NACIO (-MERCÈ JUNOY-)

LLIBRERIA

el pont

PONT, 3 - ARBÚCIES

ÒMNIUM CULTURAL

COMUNICAT A L'OPINIÓ PÚBLICA

(1) La premsa i els altres mitjans de comunicació potser no han donat prou importància al fet que el Congrés de Diputats, a Madrid, hagi concedit autorització al govern per a iniciar el procés legislatiu que es proposa donar validesa de llei a l'anomenada "harmonització" de les autonomies. Es tracta d'un acte greu per a nosaltres i descoratjador per als pobles de l'Estat espanyol. Perquè allò que es pretén és rebaixar les competències legislatives de totes les comunitats autònomes, i especialment les del Parlament de Catalunya i de la Generalitat. És a dir, es tracta de donar valor de llei a les restriccions, les traves i les passes enrera que el govern actual ha mirat d'imposar-nos des que començà a governar, fa poc més de mig any.

Volem contribuir a informar els nostres socis i l'opinió pública sobre aquesta autèntica amenaça a l'efectivitat de l'Estatut. I no podem deixar de dir que, a part d'altres causes -remotes o no tan remotes-, la responsabilitat immediata del que s'esdevé correspon als dos grans partits estatals i a les organitzacions catalanes amb ells articulades, ja que per mitjà de llurs representants, aquests partits signaren prèviament l'acord anomenat de concertació autonòmica.

Òmnium Cultural, entitat defensora, des dels temps més difícils, de la llengua i de la cultura catalanes i que en promou i n'ha promogut l'ensenyament i les activitats, es dol que hi pugui haver qui, avantposant interessos partidistes als essencials del propi país, contribueixi amb llur acció a l'aprovació d'un text legal que serviria, no hi ha dubte, per a bastir una política regressiva respecte a totes les autonomies i encara més envers les de Catalunya i d'Euskadi. Demanem, doncs, a tothom una reflexió conscient sobre el fet que denunciem i sobre el qual convidem a manifestar-se totes les entitats culturals i cíviques, i esperem que en aquesta reflexió no deixaran de participar-hi els qui, diputats i senadors elegits al parlament de l'Estat pel poble de Catalunya, són responsables dels seus actes davant d'aquest poble i davant de la història.

La Junta Directiva

Barcelona, octubre del 1981.

Col·laboradors

NIT DE SANT JOAN "SISA"

HOMENATGE AL PRIMER DIA D'ESTIU

Com m'agrada aquest disc, fins ens canta una cançó en castellà!

Jo quan la vaig escoltar amb va al·lucinar, ja que trenca amb tot el que ha fet en Sisa. I és que "Te esperaré el domingo" és una cançó lenta, melòdica, d'amor i amb una lletra acollonant, ja que molts ens passa i passarà el mateix que al noi de la cançó.

"La nit de Sant Joan" pertany a la comèdia musical del mateix nom, feta per la companyia "Dagoll Dagom", que és el Disc més teatral d'en Sisa, amb una immensa varietat de tipus de música, ROCK, SALSA, VALS, POLKA, RUMBA, etc. i fins i tot un estrany - "flamenco català" com és el final de la cançó "La Primavera i l'Estiu". La lletra és tan "Sisa" com sempre. "La Coca" que tracta de la nostra coca diu:

Els indis tenen coca el Peru
els ianquis coca - cola refrescant,
Els catalans la coca de llardons,
i l'estupenda coca de Sant Joan.

La música té uns canvis magnífics i es nota la direcció musical, que se'n fa càrrec el "tecler" Kitflus (ex-Iceberg), però la idea musical continua essent del meu germà - aire (Sisa) i que duri.

Almenys escolteu-lo. Gràcies.

- KIM-81 -

— EL RACÓ DELS — — ENCANTERIS —

Venc estufa i tubs (per a carbó i llenya) en bon estat d'ús, marca Plamark per 6.000,- ptes.
Les persones interessades, poden telefonar-me al 86 03 04

Es ven moto Ducati 350 cc. VENTO en bon estat i pocs Kms. per 150.000 ptes.

Raó: Joaquim Rovira
Segimon Folgaroles, 25 1ª

FES ALGUNA COSA PER
SALVAR UNA VIDA...!

ELS TEUS RONYONS
PODEN SALVAR-NE DUES. DONALS ARA
PER QUAN JA NO ELS NECESSITIS.

AMARG

C/LORENZANA, 34

TELF. 21.52.54.-

GIRONA

PERMANÈNCIA (1974)

Ens ha fugit l'empenta:

la volta del neguit escup goteres;

La pica és buida

i l'Home de la Creu, eixut, hermètic.

L'orgue s'ha tornat mut,

el tapís, un parrac,

i el finestral pintat, un cop de pedra

des d'on s'aboca el cel

cercant el xiscle llunyà

d'una protesta.

Però al banc

del racó més solitari,

encara hi som nosaltres.

Encara hi som!.

Vora l'absis, al cor,

a l'ara d'alabastre,

el verb és nostre. Nostre!

L'absolta plora, però

l'absolta és un miracle

del llatí fabulós de Pompeu Fabra!.

- Rafael Vilà i Barnils -

GENT D'ARBÚCIES

GENT D'ASTÚCIES

CONCURS Nº 22

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

CONCURS PREMIAT AMB LLIBRES
PER VALOR DE 1000 PESSETES

SABEU QUINES SON LES RESPOSTES CORRECTES ?

1 El bandoler Joan Sala i Ferrer, conegut popularment per Joan de Serrallonga. De quina de les nostres contrades era fill?
Espinelves - St. Hilari - Viladrau

2 Aquesta revista "PERXADA" començà a publicar-se l'any 1979. Recordes a quin mes sortí el primer número?
Octubre - novembre - desembre

3 El poema titulat "Cant espiritual" és potser, l'obra més famosa del poeta...
- Joan Maragall
- Guerau de Liost
- Josep Carner

4 A quina comarca del Principat es troba la Vall de Núria?
- La Cerdanya
- el Ripollès
- La Granota

5 En quin lloc de la nostra vila hi ha aquesta porta?

- Envieu les respostes a PERXADA d'Arbúcies o porteu-les a l'oficina de la Caixa o a la Biblioteca.
- Teniu temps fins al 20 de Novembre. Les respostes correctes seran sortejades i el mes vinent publicarem la solució i el nom del guanyador.

SOLUCIÓ CONCURS Nº 21

- 1.- 1937
- 2.- V. Belda
- 3.- Flors la primera vegada, darrerament pintures.
- 4.- Castellar de N'Hug
- 5.- c/. Camprodon

GUANYADORES

Montserrat Duran

Mercè Noguera

Resum extret del llibre «Dona i llibertat» (Quaderns d'alliberament n° 6)

Breu història del moviment feminista: de la presa de consciència individual a la col·lectiva

Des de quan s'han revoltat les dones contra la seva situació? A nivell individual, des de sempre. No faré una avorrida llista de personatges femenins rellevants malgrat les traves de cada època (recordem, a títol d'exemple, la primera dona metge coneguda, Aguidica, que ja al segle v a.n.e., per a poder estudiar es va disfressar d'home). Diré, això sí, que arribar a tenir un relleu ja era una revolta en aquells temps. I per cada dona d'importància que ens ha deixat la història patriarcal hem d'adonar-nos de l'existència d'aquelles sobre les quals s'ha fet el silenci, i també, el que és més important encara, les que secundaren totes elles, ja que no serem tan brètols de pensar que una individualitat pot florir sola, despenjada de la dinàmica global que l'envolta. Sabem per Aristòfanes i les seves *Lysistrata* i *L'Assemblea de les dones* la capacitat d'organització, agrupament i revolta de les gregues. Sabem que a Roma les dones es van rebel·lar contra la llei Àpia

Una altra forma de revolta individual durant tota l'Edat Mitjana i fins al segle XVIII és l'entrada en un convent. Moltes dones professaren de religioses per ser aquesta l'única manera de poder-se dedicar a l'estudi, a escriure, a fer coses que al món de fora els eren prohibides.

Un cop als temps moderns, podem reconèixer tres etapes del feminisme, prou diferenciades entre elles perquè les tractem per separat.

1.ª Renaixement i pre-capitalisme.

L'eufòria del Renaixement —invenció de la impremta i divulgació de la paraula escrita; sistematització dels estudis generals i universitaris; grans viatges amb coneixement de noves terres, persones i costums; ampliació de mercats i augment de la producció— apropà les dones a la cultura i al coneixement en general, de manera que quan el nou capitalisme comercial es consolida i a ella se l'aparta una vegada més del quefer social, comencen a ploure les protestes.

En el pla intel·lectual, és de destacar el moviment de les *bas-bleu* —mitges blaves— o «precioses», que Molière va ridiculitzar, sense adonar-se del significat profund que s'hi tancava.

2.ª La dona a la Revolució francesa.

La Constitució de cada Estat; de totes elles és la «Declaració de drets de Virgínia», el 1776, la més avançada i la que influirà més a França. S'hi afirma que «tots els homes són iguals en naturalesa, lliures i independents». La paraula «home», de la qual la forma de llenguatge dominant fa ús per a referir-se als dos sexes, pressuposa que vol dir «home i dona».

El 1789, a França, són proclamats també els «drets de l'home i el ciutadà», però les dones no els troben suficients. Fa temps que també elles escriuen els seus *Cahiers de doléances*, on reclamen alguns drets bàsics: el del divorci, el de l'educació i el del treball.

El setembre del 1791, poc abans que el rei acceptés la Constitució, Olympia de Gouges redacta els *Drets de la dona i de la ciutadana*. L'autora demana els drets polítics de les dones, i entre ells el «sufragi universal», sense el qual no té sentit la paraula «voluntat general» de la Constitució.

Com un presagi, Olympia és acusada dos anys després de conspiració i enviada a la guillotina

Però el feminisme militant ja no es deturarà. Quasi simultàniament a la «Declaració» d'Olympia, es publiquen a Anglaterra la *Vindicació dels drets de la dona*, obra de la qual és autora Mary Wollstonecraft, i a Itàlia la *Breu defensa dels drets de la dona*, de la comtessa romana Rosa Califfonia. La idea d'una injusta desigualtat es va estenent, encara que la defensa dels drets que es reivindicuen la porten les dones intel·lectuals i/o de la burgesia.

D'aquests anys data també el començament d'una premsa femenina, i de vegades també feminista.

3.ª La dona el segle XIX. Feminisme i sufragisme. Feminisme, el XIX, vol dir dret al divorci —el Codi de Napoleó és un dels passos enrera que dèiem abans—, a una educació paritària, a ser electora i elegible, a treballar, a tenir un salari igual per un treball igual, i tants altres drets sobre les herències, els fills, la capacitat jurídica, etc. Però el vot, el dret a votar, es destaca de tots els altres, potser per una manipulació amb la qual es pretén arraconar-los, però també perquè Europa i Amèrica del Nord tenen de sobte una gran fe dipositada en el vot.

Això fa que el feminisme anglès en principi sigui burgès, ja que les dones volien poder votar com els homes, és a dir censatàriament. Les obreres no són contemplades encara en aquesta fase de la lluita. El 1848, a Seneca Falls, Estat de Nova York, les dones organitzen un Congrés i fan pública una «Declaració de drets i sentiments», on es demana igualtat en el matrimoni, la propietat i els salaris, així com l'abolició de la doble moral sexual.

El 1865, a Anglaterra, el filòsof i escriptor John Stuart Mill reclama públicament, en el seu programa polític per a les eleccions, el dret de vot femení. Quatre anys més tard publicarà el seu famós llibre: *La subjecció de la dona*.

L'explotació de la dona treballadora en el món de la feina, on la comparteix amb l'home, fa que les obreres estiguin més preocupades per les seves reivindicacions laborals immediates que pels matisos pròpiament feministes, que els semblen més subtils i que qualifiquen de burgeses. Les dones burgeses volien igualar-se a l'home sense canviar la situació política; les obreres volien canviar la situació política i creien que amb això ja quedava canviada la seva situació envers l'home.

El 1883, Bebel escriu el llibre *La dona al socialisme*, on analitza la situació de les dones en general com a sexe subordinat a un altre sexe, a més de, com a treballadores, explotades pel capital.

Hi ha, doncs, dos feminismes paral·lels que tenen un nucli comú, cada vegada més ampli, encara que després cadascun busqui la seva pròpia via de solució.

4.ª El feminisme del segle XX. El feminisme radical.

Els primers anys del segle estan marcats encara pel sufragisme. Però la Primera Guerra Mundial i la Revolució russa canvien el signe, o la direcció, de la lluita. Les dones, inflamades de patriotisme, corren al front a fer d'infermeres i altres serveis auxiliars; les de reraguarda ocupen les places que els homes han deixat vacants i demostren que són capaces de fer qualsevol feina. És un cop firmada la pau, quan se'ls demana que retornin a la llar, que s'origen els conflictes. El món de la feina és una explotació, però també és l'espai més adient per a tenir un reconeixement social, una oportunitat de lluita, una independència econòmica que permeti a la dona romandre amb la seva parella només si li plau. El treball és alienant en la mesura que s'ignora que ho és. El treball de la casa, que mai no ha estat considerat treball en el sentit socio-polític del terme, és el que aliena la dona i no el remunera.

A la dècada dels quaranta, la filòsofa existencialista Simone de Beauvoir escriu un llibre que ja és un clàssic: *El segon sexe*. A partir d'aquí, les teòriques del feminisme es multipliquen; són dones intel·lectuals o científiques; periodistes, novel·listes, psicòlogues, pedagogues, lingüistes...

Però la realitat és que el feminisme, en aquest últim terç del segle XX, ha guanyat en radicalisme, entès com l'especificitat de la lluita de la dona. Des de les militants dels partits polítics d'esquerra, fins a les feministes que no accepten la «doble militància», totes les dones tenen les seves pròpies reunions, les seves reivindicacions com a dones, la seva lluita feminista i diferenciada. El feminisme actual, en una paraula, s'inscriu dins d'una lluita contra el patriarcalisme, i que no contradiu la lluita de classes sinó que l'assumeix «feminísticament», com assumeix els nacionalismes, l'antiracisme i les reivindicacions dels homosexuals, perquè el que el feminisme es posa, com a fita és molt més que l'enderrocament del capitalisme: és la fi del sistema patriarcal i el començament d'una altra cosa que no hi té res a veure.

JORNADES CATALANES DE LA DONA

El feminisme català fins a l'any 1975, «Any Internacional de la Dona», declarat així per l'ONU, s'ha via adormit en els llimbs de la repressió franquista, igual com moltes altres reivindicacions socials i polítiques que la dictadura va tallar durant els quaranta anys que va durar.

Catalunya, però, va anar sempre al davant de l'Estat pel que fa a reivindicacions feministes durant els anys que va durar la Segona República. Amb la restauració de la Generalitat, l'any 1931, no cal recordar que algunes lleis van canviar radicalment per a les dones. L'avortament, el divorci, la legislació progressista en matèria laboral, en maternitat, educació, etc., eren fites que no somiaven obtenir pels mateixos anys moltes dones europees.

A començaments de desembre de l'any 1975, un mes després de la mort de Franco, es van celebrar a Madrid, d'una manera semiclandestina, les «Primeres Jornades per la Liberació de la Mujer». La paraula feminisme era en aquell any una gran desconeguda per a la immensa majoria dels 35 milions d'espanyols i espanyols.

Un cop posat en marxa el procés feminista, que va començar amb les Jornades de Madrid, es va fundar a Barcelona el Secretariat d'Organitzacions no Governamentals que tenia com a objecte a curt termini la posada a punt d'un procés d'anàlisi de la problemàtica de la dona, que va tenir el seu punt culminant en les «Jornades Catalanes de la Dona».

A la Catalunya d'abans de les Jornades de la Dona, el feminisme tenia pocs anys d'existència, durant els quals alguns grups, sobretot de dones de partits polítics, havien treballat per l'alliberament de la dona. En canvi, coexistien també en ciutats com Barcelona grups semiindependents, com és ara ANCHE, formats per algunes dones trotskistes, o d'altres del PTE o del PSUC, juntament amb independents totals. Un altre grup a tenir en compte a l'hora d'analitzar la situació prèvia a les Jornades de la Dona era el Col·lectiu Feminista, de caire radical i que definia la dona com una classe social.

Durant els quatre dies que van durar les Jornades Catalanes de la Dona es va aconseguir de reunir vora quatre mil dones.

La gran convocatòria que van tenir aquestes Jornades, a les quals van assistir dones de tota la península, la mena de ressonància que van tenir en els mitjans de comunicació i les polèmiques discussions que van suscitar algunes de les ponències dirigides per grups amb tendències oposades van influir d'una manera substancial en l'opinió pública i en els partits polítics en general.

Els diferents debats de les Jornades es van centrar sobre els grans temes de la dona i la família, la feina, l'educació, la legislació, els mitjans de comunicació, la sexualitat, la política, la problemàtica dels barris, la dona del camp i els moviments feministes. També hi va haver comunicats sobre la prostitució, l'oci i els esports, el mite de la maternitat, etc.

Un dels èxits més interessants d'aquelles Jornades ja històriques va ser el naixement de la Coordinadora Feminista de Barcelona. Entitat que va néixer per la necessitat de coordinar els grups feministes que havien participat en les Jornades i els que s'anessin creant posteriorment. La missió d'aquesta coordinadora consistia a ser unitària, independent dels partits polítics i representativa de totes les tendències del moviment feminista. Les dones del PTE no hi van entrar i van crear l'Associació Catalana de la Dona.

El llarg i tortuós camí que ha sofert el feminisme des del maig del 76 fins als nostres dies es detecta en veure la fractura que hi ha entre les dues grans concepcions de la lluita: la doble militància i la militància única. Dues postures que avui per avui són irreconciliables i que marquen d'una manera clara les dues tendències, amb els seus diferents objectius i tàctiques de lluita que malviuen en el moviment feminista i que li tallen les ales d'una manera definitiva per a poder seguir avançant.

De tota manera, tot no és tan negre. Des de les Jornades de la Dona fins avui s'han aconseguit alguns èxits que no perquè siguin petits s'han de desestimar, ja que si s'han obtingut és gràcies a les mateixes feministes, que s'hi han donat de ple.

Pensant què es podria escriure que es relacionés amb aquest «dossier» dedicat a la dona, m'han passat pel cap una munió de temes femenins i feministes. Temes que han estat tractats mil-i-una vegada per petita que sigui qual-sevol campanya en pro de les fèmines i que ja varen fer córrer molta tinta durant el recent i difunt Any Internacional de la Dona.

Aquestes campanyes són, a la fi, immenses quantitats de temps perdut ja que a la dona no li calen ni promocions, ni anys internacionals. La dona no és cap animal en vies d'extinció, ni cap ésser desvalgut. A la dona el que si li manca, i no crec que aquest sigui un punt de vista masculista, és la ferma voluntat i decisió per part seva de no voler diferenciar-se de l'home a no ser en els aspectes merament anatomo-fisiològics imposats per la natura de cada un. Ah, i no cal deixar al tinter que el que sí li sobra són les fleumeries de les quals s'ha servit durant cins mil anys. A la dona li convé, en definitiva, rela-

cionar-se amb l'home en un pal d'igualtat. Això s'assolirà alhora que es solucioni el problema cultural que pateix una tipologia d'individus que pertanyen a societats atàviques que tenen la dona com un ésser per sota del mascle.

A ells els seria beneficiós donar un cop d'ull a la història per adonar-se que el paper que assignen a la dona és fruit d'unes circumstàncies concretes que varen existir en una època determinada d'unes societats primitives, i que per primitives resulten enguany del tot invàlides. D'aquest modus veurien que l'origen de la sub-consideració de la femella respecte al mascle l'hem de cercar en el moment històric de la divisió del treball a les societats agràries i ramaderes, en les quals la dona va quedar relegada a una funció domèstica en no estar dotada de la força que atorgava la funció productiva. Sabrien, igualment, que aquesta situació de discriminació es va accentuar a les organitzacions patriarcals posteriors -semi-tiques i greco-romanes- i que amb el

cristianisme, malgrat l'igualtat que implantà, es va seguir amb aquesta dependència i submissió femenina. «status» que es mantingué durant l'estamentària Edat Mitja i que no canvià tampoc en el Renaixement. Les revolucions burgeses aportaren pocs avantatges en aquest aspecte, i les dones varen haver d'esperar les conseqüències de la revolució industrial, i ja molt avançat el segle XIX, per a poder millorar en la seva consideració professional ans no política. Aquest darrer procés no va tenir lloc fins anys més tard gràcies als moviments progressistes i sufragistes.

Malgrat aquestes evolucions, avui l'«apartheid» femení continua vigent per ells, i les possibilitats d'arribar a una igualtat plena passen per un canvi profund de la seva educació i mentalitat. En aquesta tasca ens cal incidir per a poder aconseguir que per ells l'home sigui considerat com la dona tot fent-los baixar del pedestal on no hi ha cap raó per continuar-hi.

- PUIGVI I FUNOLLET -

DE L'ORIGEN DEL MASCLISME: UNA COSTELLADA

És que tinc por a les dones jo?. No; por no, pànic! Haig de claudicar davant d'elles. Darrera no, darrera som allò que en diuen «homes». Mai tan ben dit!

Malgrat que les diferències entre un home i una dona són poques i mai d'ordre intel.lectual, aquestes varen començar a existir després d'una «costellada» entre Adam i Déu. I s'han anat transmetent i, de vegades, incrementant entre guerra i guerra. De fet, la cosa que un home pugui ser pare i una dona mare i no a l'inrevés és una diferència en tots aspectes important. Jo crec que si la medicina arribés a evolucionar tant que un home pogués quedar embarassat d'una dona, no crec que hi haguessin gaires voluntaris.

Ja des del començament sembla que la cosa quedà entre mascles. Déu, a qui se l'ha representat sempre com un vell venerable, i que jo dubto que sigui vell podent ésser jove, i més encara que tingui un sexe definit dins la raça humana, tan perfecta com és, però tan petita davant les meravelles innumerable que ha fet aquest senyor, doncs dins la Natura ja està tot, tot, inventat,; veié, diu l'Antic Testament, que l'home, Adam en aquest cas, estava sol, s'avorria. I aleshores, suposo que amb el consentiment d'Adam, creà o fabricà? Eva, ja que de matèria prima ja en tenia: una costella d'Adam. Potser se'n podria dir un «trasplant-creació». O sigui que segons l'Antic Testament Déu creà la dona tan sols per fer companyia a l'home, i, se suposa, que a la llarga, per reproduir-se i tenir més companyia amb els fills, nêts, besnésts, etc. perquè els nostres primers pares eren immortals. Doncs no, jo crec que aquesta és una imatge, que això és, una imatge molt falsa, que molta gent té arxivada en el seu cap. La raça humana hauria de ser creada com totes les altres races animals, per evolució dins l'espècie, l'home i la dona sempre junts des del començament, perquè sinó ara jo no podria escriure aquestes ratlles; i en un punt donat d'aquesta Creació Déu ens donaria una Anima, o bé una animeta molt petitona, privilegi del qual sempre molt mal ús. I el conte que fou primer la dona, Eva, que en feu mal ús d'aquesta ànima, doncs això, un conte. Després Déu hagué d'utilitzar una dona per fer néixer a la

terra el seu Fill, el Salvador, sense utilitzar en cap moment l'home, i per això la féu Neta, amb una Anima impecable. Ep! tu, no somriguis, que al qui ha estat capaç de crear, per exemple una papallona, no li ha de donar cap maldecap crear una Anima Neta i fer meravelles amb una persona. Ara, no em sembla lògic que primer es tracti tan malament la dona i més endavant se l'ennobleixi tant. També jo crec que el masclisme dins la raça humana, que ja no és sols la protecció de la femella quan està embarassada i la seva nutrició, com en les altres espècies animals, no ve imposat en absolut per qui ens va crear, sinó per nosaltres mateixos, i fins i tot Ell hagué d'enviar un Fill, un Salvador, que no podia ser noia perquè poc cas li n'haurien fet. I és que som així els homes-mascles, ens deixem encisar i fins i tot perdre per una dona i després resulta que no se sap perquè ens creiem molt superiors, com si sense nosaltres no es pogués fer res.

Pensem que no gaire lluny de nosaltres hi ha espècies animals hermafrodites, en les que cada element és mascle i femella al mateix temps i, a veiam què hi faria un element mascliste o bé feminista dins d'aquesta espècie?

-J.M. Recarens-

TAPISSERIA

MIQUEL SABORIT

F. Camprodon, 43

Tel. 86.05.32 - ARBÚCIES

- "TRESILLOS"
- MOQUETES
- TAPISSERIA EN GENERAL

Tot i que el món de la dona i el feminisme ja comença a ésser un tema molt repetitiu i és força difícil de donar-li un nou enfocament sense caure en els mateixos tòpics; hem sortit al carrer per recollir diversitat d'opinions.

No es tracta d'una enquesta de la qual se'n pugui fer una anàlisi i extreure'n unes conclusions, ja que és reduït el nombre de persones que han expressat la seva opinió. En cap manera és representativa del que pensen la major part dels arbuçencs.

Per encetar la xerrada, una de les preguntes bàsiques que no hi podia faltar era la de si creien que hi havia diferències entre un home i una dona, a part del físic.

La majoria va coincidir en afirmar que no hi havia cap diferència exceptuant la física. La diferència que fins ara hi ha hagut ve determinada més que res per la mentalitat d'una societat masclista i d'una educació marginal. Tan sols una minoria creu que hi ha una diferència emotiva i sentimental.

Eren vàries les preguntes referents al tema de la dona i el treball professional. Tots creuen que no té raó de ser l'actual divisió del treball. Hom pensa que tant homes com dones han de tenir accés a qualsevol professió, sense que hi hagi cap mena de discriminació per raó de sexe; l'única limitació que en algun cas pot succeir és en les feines d'un gran esforç físic.

A l'hora de parlar del matrimoni i el repartiment de les feines de la llar, en el cas que ambdós membres treballin tothom està d'acord que cal la col.laboració de tots dos. Aquesta ve condicionada tan sols pels horaris de treball i el temps de lleure de què disposen.

També hi ha qui pensa en la solució de donar la feina a una tercera persona (sempre i quan es disposi d'una bona bossa). Alguna opinió masculina reconeix els pocs coneixements que té per desenvolupar bé aquesta feina.

Si en un moment donat un dels dos membres ha de deixar la feina, quin creus que ha d'ésser?

La majoria pensa que ha d'ésser el que tingui el sou més baix, tot i que ve determinat segons el cas i la situació familiar que l'envolten.

A més, hi ha diverses situacions que s'han de tenir en compte: **la maternitat**. Hom dona per suposat que ha d'ésser la dona qui deixi el treball i que es dediqui completament a la criatura durant la infància. **La pròpia realització**. Una de les respostes minoritàries és que l'últim que ha d'abandonar la feina és el que s'hi trobi més identificat i que s'hi senti plenament realitzat.

Només una persona creu que en qualsevol situació ha d'ésser sempre la dona la que deixi el treball. Si no és així -diu- un 80% dels matrimonis acaben desunits.

Reiterant en el tema del matrimoni, les persones entrevistades opinen sobre el que creuen que ha de ser el paper de la dona dins del matrimoni:

- «En principi no ve determinada per cap paper a fer. Entre els dos ha de decidir-se el paper de cada un»
- «El 50% de responsabilitats»
- «A més de portar la llar ha de desenvolupar tasques professionals»
- «El mateix que l'home»
- «La família és allò més important. Però si vol treballar fora de casa no ha de deixar de fer-ho»

Finalment, plantegem una pregunta sobre el tema educatiu: Si hi ha d'haver diferències pel sol fet de ser nen o nena. La resposta és un no rotund. Si l'educació fa diferències provoca la marginació d'un dels dos sexes i el problema de la divergència entre la manera de pensar de l'home i la dona. Hom pensa que els educadors no han de fomentar aquesta diferència, ans, al contrari, combatre-la.

Voldríem remarcar que la majoria d'aquestes contribueixen a poder aconseguir una convivència d'igualtat de l'home i la dona com a persones.

Agraïm la col.laboració de totes les persones que, sincerament, han contestat les nostres preguntes.

-CORTES - NOGUERA -

«MERCENETA» LLEVADORA D'ARBÚCIÉS DURANT MOLT ANYS...

La Merceneta -Mercè Masferrer- una llevadora, una dona que fa un bon grapat d'anys es va dedicar de ple a la tasca que li agradava, tasca que tot el poble recorda i li agraeix.

- Mercè, com us vàreu decidir a ésser llevadora?

Les llevadores que hi havia en aquell temps a Arbúcies, ja eren força grans, i em va semblar que seria una professió interessant i que hi podria tenir la vida.

- Vàreu prendre aquesta decisió, just en acabar l'escola?

No, va ésser molt més tard, ja de casada i mare de la meva filla.

- Han estat poques les dones que s'han posat a estudiar una vegada casades i emmanadades, i menys encara en aquells anys...

Sí, és ben cert. I és que és un sacrifici molt més gran fer-ho en aquestes circumstàncies. Vaig haver d'anar a Barcelona, a fer les pràctiques i deixar el meu home i la nena a casa. Tor i així, jo vaig tenir la sort de poder comptar amb l'ajut de la meva mare.

- Un ambient familiar que et reprovi el que vols fer, o que et faci costat, deu jugar-hi un paper decisiu, oi?

I tant com sí! Si jo m'hagués casat amb un home dels que en tot troben inconvenients, no hauria estat mai llevadora, perquè no hauria pogut estudiar. Una dona casada necessitava un permís del marit, davant notari, per cursar estudis. En aquell temps era una cosa greu aquesta! Goiteu si ens volien de «bures» a les dones. Això no s'hi val!

Al meu marit li va sorprendre moltíssim això. Ell era una persona molt humana i bona per a la família, i en ell sempre hi vaig trobar un gran suport i comprensió, en tots els sentits, i em va animar a continuar endavant. En dir-

li que era necessari aquell permís, va quedar parat, no se'n sabia pas avenir. És una humiliació per a la dona haver de demanar permís per a tenir una cultura més elevada. I ara! és molt greu això, gravíssim! Avui dia, afortunadament, això ja no passa.

- A les noies solteres també se les exigia permís?

A elles el permís del pare, suposo, i a les casades el del marit. I és que una dona, quan es casava perdia tots els drets. No ho sabien ni tampoc ho sabia la majoria de la gent. Hagués estat interessant que ho haguéssim sabut per endavant, abans de casar-te, perquè així com jo no vaig tenir cap problema, sinó tot al contrari, perquè tenia per companyia una bona persona, quantes n'hi ha que no ho ensopeguen d'aquesta manera; i llavors si els ho fan saber abans, fan un pensament o altre!

- Les parelles en aquella època solien tenir un gran nombre de fills

Doncs sí. Els havien d'admetre si venien. Ara és fàcil perquè hi ha productes que donen seguretat per anar més tranquils, i és clar es poden limitar més bé el nombre de fill que es vol tenir, però llavors aquests no hi eren, i per descomptat moltes parelles haguessin passat amb molts menys. Tanmateix cal dir que també hi havia matrimonis que procuraven només tenir els fills que desitjaven.

- De fet per a una dona que ja en tenia quatre o cinc, en quedar de nou embarassada li podia semblar una càrrega, no?

Sí, sí que ho era una càrrega, i també un greu problema, però, tot i així, cal remarcar que algunes dones que en saber que esperaven un altre fill varen tenir un gran disgust, després de passar els anys, sovint han reconegut que precisament aquell fill que esperaven amb tanta

recaença, perquè ja eren molts germans, ha estat qui més l'ha ajudada...

Mireu, això, era una compensació, però a llarg termini; ara, en un primer moment, no ho tens pas en compte.

- **Es notava en l'ambient, en anar vós a la casa, si s'esperava el fill amb il·lusió o no?**

Sí, d'entrada sí, però quan ja el tenien no.

- **Quan vós vàreu començar a fer de llevadora, com estaven les condicions sanitàries a Arbúcies. L'hospital no hi devia ésser encara...**

Al principi quan vaig posar-me a treballar encara no hi era; l'assistència es feia a domicili. Això té uns aventatges i alhora uns inconvenients; la dona no s'havia de desplaçar i s'assistia a ca seva; no havia d'anar a parar a mans de persones desconegudes que l'atenguessin, ... Per altra banda, però, la tècnica s'ha anat millorant, com és natural i bo que succeeixi!. Ara bé, a la clínica es treballa de manera impersonal com mecanitzada, mentre que a casa es fa d'una manera més humana, més afectiva...

- **Un caliu més familiar potser...**

Això mateix. Més endavant en obrir-se l'Hospital, aquest clima casolà també continuà en certa manera, perquè s'havia de tenir en compte l'ajut de les germanes que era d'una gran vàlua, i ens anava molt bé, i a més t'envoltaven els familiars, els amics... i et semblava trobar-te a la llar.

- **Avul dia, però, això s'ha perdut. A l'hospital a la mare li porten el fill i li duen que és el seu...**

Sí, ho trobo un greu inconvenient. Tant en el domicili, com a l'hospital nostre, no succeia d'aquesta manera; la pròpia mare ho presenciava... Era conscient que el seu fill havia nascut en aquells moments, i no li treien del seu costat, romania al llit, sense haver de patir per si li havien canviat, amb un altre nou-nat. Perquè a les dones que les anestesiïn, se'ls emporten els xiquets, i no s'adonen de res. Han d'estar doncs, en la confiança que el fill que li duen és el seu.

- **Com era vista la dona que treballava per la societat. Vós, com a llevadora que vàreu ésser, què ens en podeu explicar?**

Jo penso que ho trobaven bé. Precisament la meua era una tasca que tothom agraià que es pogués fer a la Vila, i es poguessin atendre els embarassos d'aquesta forma... Fins i tot, anys després, moltes mares que en un primer part les havia assistides, jo personalment, i en posteriors varen haver de traslladar-se a una clínica m'han dit que m'havien trobat a faltar molt. Per aquests comentaris crec que els devia semblar molt bé que treballés.

- **Penseu que actualment hi manca una llevadora a Arbúcies?**

I tant com hi falta, perquè a part de les visites al tocòleg, sempre sorgeix alguna cosa que s'ha d'anar a consultar, fer anàlisi, i quan ja ha nascut el petit, sempre es té algun problema amb la criatura, i va molt bé poder comptar amb una llevadora de confiança per a consultar-li.

- **En ser un tracte entre vós i els pares, més personal, que en una clínica, sovint devien venir a ca vostra, a consultar-vos**

Sempre, sempre venien a preguntar per a qualsevol cosa que els succeïa, i tranquil·lament, amb tota confiança. I jo ben contenta que ho fessin i d'atendre-los!. I no pas pel benefici, que no n'hi havia, sinó perquè els agafes una mena d'afecte, d'estimació... Això, tot i que hi ha gent que no s'ho acaba de creure, és cert. A la criatura que has ajudat a venir al món, et semblava també que era una mica fill teu, i tenies més interès en aquell que no pas en un altre que no hi havies intervingut.

- **El trobeu, el de llevadora un dels treballs més bonics?**

Ho és, ho és. I si no fos per l'inconvenient que comporta el no tenir hora!. Ni de dia ni de nit, i tant si és festa, com si et trobes malament; el desavantatge és aquest, però per la resta, dóna moltes satisfaccions. Perquè en acabar d'assistir el part si d'ha desenrollat normalment

La Mercenera (1ª començant per l'esquerra) amb un grup d'estudiants de llevadora.

l'alegria de la família se t'encomana, i tu et trobes feliç que tot hagi anat bé.

- **Hi havia diferència en l'ambient que es respirava en una família, diguem-ne de classe alta, o una de treballadora a l'hora de tenir un fill?**

Si ja el volien per endavant, no n'hi havia de diferència. Era igual. Ara bé, si no l'havien desitjat era natural que el problema s'agregés en una casa on amb el mateix jornal haurien d'alimentar una altra boca més, o en canvi en una família acomodada no els representava sacrifici mantenir-ne un més.

- **Es donava molta importància que el nou-nat fos noi o noia?**

En alguns casos sí. Jo sempre ho havia trobat una «tonteria». No m'ho havia pogut empassar mai, i sempre els deia: «Què més té que sigui noi o noia, si quan creixen tots han de fer la seva vida, com és natural, i no te n'has de refiar de cap. És clar que anys enrera potser es feia de cara al negoci o propietat familiar, perquè semblava que l'hereu asseguraria la continuïtat. Però moltes vegades tampoc, amb un noi, ha esta això tal i com ho esperaven els pares, i si bé aquests han fet grans esforços per tirar endavant el negoci, quan el fill ha estat gran allò no li ha agradat i ha escollit un altre camí. Un fill és sempre un fill, tant si és nen com nena... Tant li fa un home que una dona! tots som necessaris al món.

- **Aquestes preferències per un noi, s'accentuaven més en els homes potser?**

Sí, em donava la impressió que quedarien decebutos (almenys pel que fa al primer fill) si no era nen. Tanmateix quan tenien la criatura als braços, si havia estat nena se l'estimaven igual. Si bé algun pare desitjava una nena, quan esperaven el primer part, aquests eren comptats. Ara, en tenir el segon gairebé tothom volia la parella. I és que sempre voldríem les coses fetes a mida!

- **Es «cuidaven» les dones durant el temps de l'embaràs?**

Sí que ho feien, se'n preocupaven, les havia visitades per endavant, varies vegades, i si es trobaven malament ja venien de seguida, a vegades, fins i tot, abans que ningú sabés que esperaven un infant.

- **Els homes també hi tenien el mateix interès, o ho deixaven més a mans de la dona?**

Mira, de venir solien venir les dones soles, o acompanyades de la mare, però d'interès tant n'hi tenia el pare com la mare, i almenys a l'hora del part sempre hi eren presents.

A reveure Mercè, podríem estar llarga estona escoltant les vostres vivències sense cansar-nos-en gens, sempre aprenent coses interessants. El vostre tarannà és un clar testimoni de que aquesta actitud que aprenen moltes dones avui no és pas una descoberta...

ROSA COSTA i MAITE GISBERT.

A LA MEMÒRIA DEL MEU PARE

Quan un dia entre nosaltres,
fent-nos bona companyia
perquè amb trista melangia
renoves nostres cors.

Per l'immens vuit que ens deixaves,
ja les dades són passades
perquè ja se'n van anyades,
viu en ma memòria estàs.

Si bé tremolós llegies
recel de noves notícies
ta periòdic cada dia
fou preludi d'emoció.

Més... tes ulls s'envidriaven
pels dies que passaven,
foren ulls que d'un artista
ho veieren tot formós.

Com passant la vida trista
de grans penes i el calvari
ja tu veies d'un sudari
els més suaus i bells colors.

Les teves mans no paraven
ja que ton cor s'entusiasmava
quan joiós les destinaves
aplicant-ne el feble or fi.

De la feina delicada
sempre podies lliurar-ne

ja que el teu esperit n'emprava
de fer-ne un grosser treball.

Fins que et va venir robada
per la llarga malaltia
dels ànims que d'aquell dia
vares perdre en un moment.

I va ser des d'aquella hora
que se t'acabà el somriure
com si fora per tu el viure
cap a un trist enfosquiment.

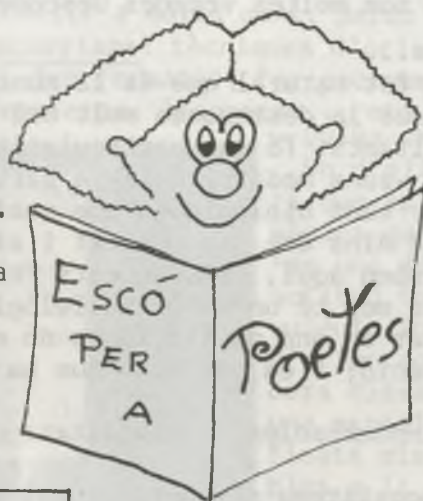
Ja tes ulls no en llampejaven
ja tes mans en tremolaven
ja tes cames no et portaven
en postrar-te sobre el llit.

I així una mesada
amb el cap, despert encara
del teu cos, ja com brancada
fins que Déu et donà la fi.

Per això d'aquella estança
n'ha estat llarga tardança
la buidor que de t'absència,
per nosaltres ens ha estat.

Però en mon cor vius encara
i esperant la nostra anada
podrem dar-nos l'abraçada
allà dalt l'eternitat.

-M.Ferrer M.-

A LA MEMÒRIA DE LA GERMANA CECÍLIA SOROLLA (a.c.s.)

Era blanca com la rosa,
de puresa com un llir,
més bella que una flor desclosa,
més dolça que un lleu sospir.
Tenia l'ànima plena
de l'amor de Jesucrist,
si la colpia una pena,
en la seva faç serena
traspirava el seu cor trist,
si en tenia una alegria,
el seu rostre ho deia bé,
un color rosat li eneia
i sa cara resplandia
com la d'un florit roser.
Sor Cecília ara ja no gaudeix
d'alegries ni tristors
en una tomba reposa
i son darrer perfum de rosa
s'ha esvaït entre les flors.

-J.S.-

EL MEU AMOR PER UNA XINXETA

Una xinxeta té de tot. Per això l'estimo. Té pota,
punxa, rodona, metall, brill, pot servir d'ombrel·la
o bé de paraigües a animals tan diferents com poden
ser un mosquit i una mosca petita. Una xinxeta és me
ravellosa, però un grup nombrós i ben organitzat de
xinxetes com el que hi ha a la meua estança és fan-
tàstic. Hi ha dies que m'agradaria ser una d'aquelles
xinxetes i punxar molt més fort del que normalment
punxo. Ah, i les xinxetes, com tot el que jo estimo,
també tenen cor. Petit, però immens. Perquè el cor no
s'amida pel volum. Aprenquem com senten les xinxetes.
Si estan alegres ballen d'un peu donant voltes. Si no
els agrada allà on les volen clavar es resisteixen i
es posen descentrades, o tortes, o no es deixen cla-
var, o se'ls aixafa la pota i aleshores ja són xinxe
tes coixes que no podran estar mai més alegres, per-
què mai més no podran ballar d'un peu. Hi ha xinxe
tes amb vocació i no es rovellen mai, perquè els agra
da la feina que fan. Fins i tot n'hi ha que han pen-
jat a gent molt important. Ara bé, si no els agrada
l'encàrrec que els ha estat donat no poden protestar
ni fer vagues. Tan sols poden, amb paciència, anar-se
rovellant i caure a terra. Això seria el seu equivalent humà a la tercera edat, ja que
allí poden ser trepitjades per qualsevol sabata i es converteixen immediatament en unes
rodamons incansables. Jo, de vegades, m'he posat una xinxeta a la sola de la sabata per
portar-la a passejar. Sé que me n'està agraïda.

Aprenquem a estimar les xinxetes!

-J.M. Recarens-

NOTA: Així com estimo una xinxeta també estimo qualsevol altre invent.

tot xeccant

És fill d'Arbúcies i malgrat que ara no hi resideix, va passar-hi tota la seva infantesa, record que el fa sentir arbucienc de soca-rel.

Tot anant cap a cal Rapairet a fer-la petar una estona, comentem amb en Martí alguns dels renoms de les cases més velles que passem i ens adonem que quasi els coneix tots. De fet ens diu que a part de tenir-hi una gran afició, considera que aquell qui no és capaç d'estimar el seu entorn és impossible que pugui arribar a estimar i conèixer res més. És a dir, no hi cap cultura que forci el futur d'una manera ferma si ignora les seves arrels.

Aquesta reflexió ens recorda l'objectiu que ens havíem proposat de l'entrevista: "Conèixer l'escola de la natura del Montseny, pionera a Catalunya, i que en canvi nosal tres -els seus propis veïns- en som moltes vegades desconexors."

- *Fes-nos-en una mica d'història...*

L'escola neix en funció d'un afet natural que és la muntanya del Montseny que reuneix una sèrie d'elements biològics que la desmarquen molt del tipus de muntanya que hi ha a la Selva, Litoral o els seus voltants. Té una particularitat molt destacada i és que malgrat estar al sud dels Pirineus -zona mediterrània- a partir dels 900 metres té les mateixes condicions climàtiques i per tant biològiques que qualsevol muntanyes centroeuropea, aleshores és com si fos una ILLA dins del seu context i això ha format una sèrie d'espècies endèmiques que només es troben aquí, tots aquests requisits fan del Montseny una verdadera relíquia. Però a més a més té un valor sociològic que encara remarca més la seva significació i és que està ubicat en una de les zones de més densitat demogràfica de l'estat espanyol i amb més contaminació; i és per això que ha esdevengut un complement necessari per a l'home de la ciutat.

- *A la ciutat-hi trobem, però, innumbrables possibilitats d'esbarjo: cinema, teatre, atraccions, museus ...*

Ben segur i així i tot és l'ecosistema més antinatural que hi ha, ja que és totalment deficitari en allò que és fonamental per l'home. Llavors l'home de la ciutat es veu obligat a peregrinar els caps de setmana en busca d'espais verds com una autèntica necessitat terapèutica.

- *Quan comença aquesta eufòria per la muntanya?*

Allà al 1880 amb el naixement de l'associació catalana de l'excursionisme científic ja van trobar al Montseny una mena d'Amazones... penseu que en tots els pobles del voltant (Arbúcies, Aiguafreda, St. Celoni...) abans hi havia autèntics sherpes -allò que hi ha a l'Himalaia!- que vivien d'acompanyar als Srs. burgesos naturalistes a la muntanya, feien les travesses amb matxos d'abast i els treien a pasturar per aquí dalt de la muntanya. Si bé ara quedem meravellats amb programes on es ensenyes muntanyes de l'estranger, ja en aquella època podien gaudir de les formes selvàtiques del Montseny molt superiors a les que ensenyen per la tele.

És a partir del 1960 que la ciutat esdevé opressora a causa del tràfec, del consumisme i de la crisi del model de la societat actual, és doncs el moment en què l'home urbà fuig massivament a retrobar-se amb la natura.

- *Davant d'aquest ús multitudinari de la muntanya es pren alguna mesura?*

Es fa necessari! i a més coincideix amb el despoblament de la pagesia que per una banda se sent atreta per la comoditat del poble degut a la seva precària situació econòmica i per l'altra està fastiguejada pel poc respecte que els passa-diumenges tenen envers les seves terres: els aixafen les collites, se'ls emporten la fruita, malmeten els ramats... i sembla que l'única possibilitat d'aturar-ho és la declaració de Parc Natural, perquè impedeix les creacions urbanístiques, promou la salvaguarda del bosc i és a partir d'aquí quan comença a aparèixer la funció educadora del parc; per això neix l'escola de la natura.

- *Quins són els objectius principals d'aquesta escola?*

L'escola està ubicada dins el parc natural del Montseny, és un concepte d'escola que és nou en l'estat espanyol, però en d'altres països civilitzats fa anys que funciona. Aleshores intenta utilitzar el medi natural com una gran aula per treballar-lo pedagògicament, i donat que la natura és sempre molt gratificant els visitants troben una situació molt favorable. Això s'aprofita per anar introduint tècniques d'interpretació de la

amb...

en MARTÍ BOADA (responsable de l'Escola de la Natura de Santa Fe del Montseny)

natura des d'un punt de vista integrat, és a dir no solament coneixement del paisatge si no també un respecte pels animals i plantes que els formen. A la vegada procurem recuperar els valors tradicionals de la vida de pagès.

- A qui va dirigida?

És oberta a tothom qui tingui curiositat i vulguin saber quelcom del lloc que visiten. A nivell escolar està preparat essencialment per grups de segona etapa, però també hi ha altres experiències per nanos de BUP i COU que duren dos i tres dies amb un estudi molt més profund del paisatge. Llavors es fan cursos tot els dissabtes pels docents interessats.

També els caps de setmana fem uns cursets monogràfics en una altra instal·lació que tenim a Fontmartina que oden acollir a molta gent, perqu' tractem temes molt variats: zoologia: ocells, rèptils,, socorrisme: tècniques d'orientació per la muntanya...; antropologia: fem piles de carbó, fer formatge, fer escumbres de bruc, com tallar un arbre... cuina natural: herbes remeieres, licoreres... etc.

- Quins serveis ofereix?

Un d'ells són els itineraris de la natura que apleguen diferents materials pedagògics que hi ha elaborats, on els nanos fan una descoberta del paisatge amb una actitud totalment activa. Pels docents que vulguin incorporar-s'hi fem uns cursets d'orientació tots els primers i els tercers dissabte de mes. A l'edifici hi ha una exposició de reforç on hi ha classificats els materials que no són detectables a la sortida i també els cursets que ja hem esmentat.

- Qui ho promou? Des de quin any funciona?

El Servei de Parcs Naturals de la Diputació és el que ho subvenciona i va entrar en ple funcionament el curs 77-78.

- És molt visitada l'escola?

Oi tant! i precisament aquesta profusió de visitants ens va dur a un plantejament seriós per tal d'evitar un empobriment brutal de la fauna i la flora, penseu que cada escolar recollia sistemàticament tot allò que li cridava l'atenció (gairebé tots anaven amb el pot i la bossa de plàstic) i llavors allò més genuí de la muntanya com poden ser orquídees, lliris de neu, els narcisos, la granota roja -exemplar únic del Montseny que ja existia fa més de 80.000 anys i ara sols en queden unes 700-800 espècies- anava destinat a desaparèixer. En aquest aspecte els orientals ens passen la mà per la

cara, ja que no fan com nosaltres que per mirar una planta ja la trenquem; ells la miren, la dibuixen i la respecten... és clar que això ja és una cosa innata! llavors la nostra missió residirà en educar aquest respecte. Tampoc es tracta de posar un guàrdia civil a cada faig, però sí que cadascú sàpiga prendre mesura del que pot agafar.

- Resumeix-nos el teu currículum professional...

La meva professió és de zoòleg, especialitzat en vertebrats; actualment sóc director de l'escola de la Natura del Montseny i president del Centre d'Estudis i Fundació del Baix Montseny.

L'ESCOLA DE LA NATURA OBRE LES PORTES TANT PELS ESCOLARS COM PELS ADULTS, MOSTRANT D'UNA MANERA INTENSA I ATRAIENT LES PARTICULARITATS DEL LLOC, ENSENYANT QUE ES EL QUE QUE TE D'ESPECIAL LA SEVA FAUNA, LA SEVA FLORA, LES SEVES FORMES DE VIDA HUMANA...

- On han d'adreçar-se els interessats per fer aquest itinerari?

Poden dirigir-se al Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, telèfon 321 80 00 (de 9 a 14 h.)

Fins aviat, Martí!

-MAITE GISBERT i GLORIA FONT-

EN PERE DE CA LA JULITA

He arribat a Arbúcies i la primera nova que m'han donat a casa ha estat que t'havies mort. Jo m'he quedat cor sec i mut. ¿Qui m'havia de dir que tu, qui no feia pas molts dies havia escoltat cantar aquell tango que per poca ocasió que tinguessis entonaves, ens deixaries amb un adéu tan ràpid com inesperat?

Amb el teu òbit es perd un dels més forts puntals i animadors de les Enramades del Castell, ahora que la placeta de Can Sardina, allà on el generós porró de bon vi no hi faltava en les teves xerinoles, queda sense el seu fadrí major i el C.E. Arbúcies sense un gran cridaner a les tardes de futbol, i el poble sense un bon i alegre vilatà.

Pere, ara i des de Perxada, i ple pel record de la teva persona la qual havia vist a Can Maitanquis amb jaqueta blanca, o amb blau-de-feina repartint sifons o amb el bastó tornant de treballar al Molí, vull donar-te una forma abraçada que el meu caràcter m'ha privat de fer-ho en viu. I des d'aquest moment cada vegada que passi per davant del teu banc, que jeu al costat d'un escó sota del mimoser, una espurna del meu pensament serà per a tu.

-JOSEP-

CUPA:

2 ANYS DE GESTIÓ MUNICIPAL

Els entusiastes de sempre que varem assistir entre inconscients i eufòrics a la presentació de C.U.P.A. amb motiu dels dos anys llargs de govern municipal, varem adonar-nos de diversos fets que cal ressenyar:

- CUPA, ha treballat força, per no dir molt. A un ritme potser massa fort.

- Deixant a part els fruits d'aquest treball, d'altra banda força positius, aquest s'ha dut a terme amb ganances d'afavorir la comunitat i en especial, les classes més populars i necessitades.

- Sembla també, que malgrat totes les pressions i joc brut, CUPA no desdeixa.

I això ens anima. Nosaltres també creiem que la millor resposta a una oposició? que en dos anys només ha estat capaç de dimitir, és continuar endavant amb més ganances i marcant diferències.

Possiblement és veritat moltes vegades que hom té el que es mereix, però pel que varem veure el dijous dia 15 d'octubre a la Casa de Cultura, gosaríem afirmar que un poble com el nostre no es mereix un equip de govern com el que té. Una candidatura que en el seu moment va aconseguir el suport de la majoria dels electors; que ha seguit escrupulosament el que s'havia fixat en el seu programa; que ha mantingut les portes de la Casa de la Vila obertes a tothom amb una política d'informació ciutadana inqüestionable i del tot necessària; ... una gent com aquesta són mereixedors de l'interès i la confiança del poble, perquè si no és així, a la llarga, els perdors serem i sereu els de sempre.

I és que quan la comoditat pot més que la voluntat, el final inevitable és altre cop la foscor aclaparadora i la obligada ignorància.

I un adéu a tot el que ara podem aconseguir.

- G. i F. -

**BAR
EL CENTRE**

F. Camprodon 32

ARBÚCIÉS

LLIBRES

«BRUIXA DE DOL»

Des de Mercè Rodoreda, Maria Aurèlia Campmany, Teresa Pàmies... fins a noves promeses com són Carme Riera Mª Antònia Oliver o Montserrat Roig, per assenyalar-ne una petita mostra, trobem a ca nostra un bon planter d'escriptores que van guanyant, pols a pols, el lloc que a la dona li correspon, dins de les lletres.

Iestic d'acord amb la Marta Pessarrodona en qu'fins que una autora s'entesta en demostrar el contrari, tota obra escrita per una dona té interès feminista, si més no s'hi veu una temptativa de veure el món des d'uns ulls de dona, en una literatura que, fins fa ben poc, hom podia qualificar com gairebé exclusiva d'homes.

Tanmateix a l'hora d'escollir un llibre, haig de reconèixer que m'he deixat endur per les meves preferències i m'he decantat pel d'una jove poetessa nascuda a lvars d'Urgell, i que ha obtingut, enguany, la flor natural dels jocs florals de Barcelona: na Mª Mercè Marçal

«A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona de classe baixa i nació oprímida.»

I el tèrbol atzur de ser tres voltes rebel».

Amb aquesta «divisa», feta tot just al començament de la seva producció, la Mª Mercè ja palesava la temàtica que motivaria, en endavant la seva poesia, i la pròpia actitud davant la vida. En «Bruixa de dol» (el segon dels seus llibres), però, s'accentua l'interès per la problemàtica de la dona, esdevenint-ne l'eix principal dels poemes.

A través d'un llenguatge entroncat amb la poesia popular, curull de símbols, i amb un estil marcadament femení, d'acurada estètica, ens transmet una sèrie de plantejaments ideològics i alhora un torrent de vivències personals.

La poesia de Maria Mercè Marçal té un interès especial, car enfoca una temàtica rarament tractada per la dona, i menys encara dins del camp de la poesia, on, malauradament, aquesta hi té un paper molt migrat. La poetessa imprimeix a la seva obra, amb un segell molt personal, un acostament a l'erotisme, des d'una perspectiva feminista i innovadora. Veieu-ne aquest bonic retall:

Hereves de les dones
que cremaren ahir
farem una foguera
amb l'estrall i la por.
Hi acudiran les bruixes
de totes les edats.
Deixaran les escombres
per pastura del foc,
cossis i draps de cuina
el sabó i el blauet,

els pots i les cassoles
el fregall i els bolquers.
Deixarem les escombres
per pastura del foc,
els pots i les cassoles,
el blauet i el sabó
I la cendra que resti
no la canviarem
ni per l'or ni pel ferro
per ceptres ni punyals.

«Els meus pits són dos ocells engabiats
quan els teus dits els cerquen
per entre les fulles i flors del vestit.
Però quan fulles i flors cauen a terra
-que el desig porta dalla-
són dos pelxos que et fugen de les mans
en les crestes nevades de la mar».

La solitud hi apareix també com a element constant, però aquesta esdevé condició necessària per a aconseguir prendre consciència de la pròpia individualitat, i traçar els camins cap on es vol tendir:

**«Aquest mirall em diu que sóc ben sola
i no hi fa res que el trenqui en mil bocins.
He enfilat el carrer trist que va a escola
i em marco amb guix, els meus confins».**

«Bruixa de dol», títol del llibre, simbolitza la dona solitària i rebel, que no s'ha volgut amotllar als cànons establerts per la societat i que ha estat marginada per aquesta perquè, en definitiva, ha rebutjat el paper de «dona» entre cometes que se li havia assignat.

Es fa en el llibre una crida perquè totes les dones, encara que de diferents tarannàs, ambient i manera d'actuar (simbolitzades per «fades» les unes i «bruixes» les altres), sàpiguen acceptar les diferències individuals i ens unim, perquè tenim una mateixa lluita per a dur a terme: acabar amb la situació desafortunada que patim, i la qualificació de persones de segona categoria. La Maria Mercè ens ho descriu així:

**«Avui les fades i les bruixes s'estimen
han canviat entre elles escombres i varetes». O
«Teresa saps, tu i jo en aquest escenari fem papers diferents amb distints decorats.»**

A mi m'agrada el te, duc els llavis pintats...

Tu camines amb urc pel terreny enemic...

Però gualta, t'adones que ens cus el mateix vesc

i el vell teatre ens lliga amb teranyines malaltes?

L'aplaudiment dels déus ens marca la desfeta».

Aquest missatge de conscienciació col·lectiva excel·leix en el poema que posa punt final al llibre, i que constitueix un autèntic clam de llibertat, llibertat de per si prou difícil per a tota persona humana, i que se'n fa encara més per a qualsevol dels grups en certa manera marginats entre els quals cal comptar, encara avui (i malgrat que a alguns/nes els sembla pura demagogia), el de les dones.

-MAITE GISBERT-

Sorgida de la flama
sols tindrem ja la vida
per arma i per escut
a totes dues mans.

El fum dibuixarà
l'inici de la història
com una heura de joia
entorn del nostre cos

de les noves cançons
que la terra rebrà.
Vindicarem la nit
i la paraula DONA.
Llavors creixerà l'arbre
de l'alliberament.
i plourà i farà sol
i dansarem a l'aire

HEM DE LLUITAR...!

La nostra societat està exclusivament feta per homes i per als homes, en tots nivells, tant en el polític i en el tècnic com en el professional o en el sexual.

A nosaltres les dones se'ns ha considerat sempre com un mitjà més a disposició de l'home, bé utilitzant-nos com una mà d'obra super-exploitada, mutilada de possibilitats socials externes, o com un instrument de plaer sexual o d'ornament en societat.

La nostra resposta en aquesta forma d'opressió ha estat diversa, si bé l'actitud de submissió ha estat la més generalitzada.

El que és evident és que la dona ha d'ocupar el lloc que com a persona li pertoca, per dret natural, en aquesta societat, i que per a aconseguir-lo ha d'emprendre una lluita. Una lluita

no contra l'home en concret, sinó contra una mentalitat i una estructura socio-política i legal del tot injusta.

Una lluita que ha d'acabar amb la desigualtat jurídica entre homes i dones, amb la discriminació al treball per raons de sexe, estat civil o maternitat; que ha d'alliberar la dona d'aquelles tasques que fins ara li han impedit de realitzar-se com a persona en igualtat de condicions que el seu company l'home.

Mª Aurèlia Campmany, coneguda escriptora catalana, en una ponència que va presentar a les Jornades Catalanes de la Dona ens va dir:

«Hem de lluitar per l'aparició d'un ésser nou, que és la persona, sigui del sexe que sigui».

-Una col·laboradora-

salut pública

METÒDES ANTICONCEPTIUS

La planificació familiar constitueix un dels aspectes de la Medicina Preventiva.

Hem decidit aquesta publicació amb la finalitat única d'una millor informació i d'ajuda a la parella.

Creiem que tota parella ha de decidir, lliurement, quants fills vol tenir i quan els vol tenir.

A continuació farem esment dels mètodes d'anticoncepció existents:

COITUS INTERRUPTUS: Es tracta de la interrupció de l'acte sexual abans de donar-se l'ejaculació. Aquesta pràctica dona un gran nombre de fracassos, ja que el líquid secretat per les glàndules uretrals i la pròstata abans de l'ejaculació pot contenir espermatozous. A més a més de la insatisfacció sexual de la parella, pot produir una vertadera impotència en l'home.

PRESERVATIUS MASCULINS O CONDONS: És necessari col·locar-los quan ja s'ha obtingut una erecció vertadera, deixant un espai lliure a l'extrem per evitar esquinços o fissures. Un cop produïda l'ejaculació cal enretirar el penis de la vagina, ja que en tornar-se flàccid podrien traspasar els espermatozous a la vagina.

ANTICONCEPTIUS QUÍMICS LOCALS: Espermicides. Utilitzats en forma d'òvuls vaginals, cremes, gels, comprimits, productors d'escuma, aerosols escumosos. Tots actuen com espermicides; però alhora creant una barrera fisicoquímica que s'oposa a l'ascensió dels espermatozous. Solen ser poc eficaços i presenten gran nombre de fracassos.

PRESERVATIUS FEMENINS: Diafragmes i capes cervicals. La capa recobreix el coll uterí. El diafragma forma una barrera al fons de la vagina. Són contraindicats en els casos que hi hagi una lesió local. Cal una mida ideal i aprendre'n amb paciència la utilització. Associat a una gelatina especial espermicida, l'eficàcia és mitja.

ABSTINENCIA PERIODICA: Mètode d'Ogino Knaus i mètode de les temperatures.

Mètode d'Ogino Knaus: Es basa en l'observació estadística que féu Ogino, segons la qual l'ovulació, en la dona, s'escau entre el dotzè i el setzè dia abans del començament de la regla següent. Aquest mètode està sotmès a grans errors,

donat que exigeix una gran regularitat en les regles i que no es modifiquin per factors diversos, com és ara: situacions d'stress, viatges, infeccions, etc.

Mètode de les temperatures: La temperatura de la dona en període d'activitat genital, presenta a cada cicle una evolució de dues fases. Durant la primera part del cicle la temperatura sol estar per sota dels 37° C., i a partir del tretzè o catorzè dia presenta un desplaçament ascendent, que és superior dels 37° C. L'ovulació s'esdevindria a l'entorn del darrer dia de la hipotèrmia i mantenint-se la temperatura per sobre dels 37° C., durant la resta del cicle. S'ha de prendre una temperatura rectal amb el mateix termòmetre cada matí abans de llevar-se. El risc d'embaràs és mínim si la relació sexual s'ha escaigut quan feia 48 hores de la puja tèrmica.

ANTICONCEPTIUS HORMONALS: Anticonceptius estrògeno-progestatius de síntesi.

L'ingesta comporta una absència de l'ovulació. Els productes actuals es presenten en plaquetes de 21 o 22 comprimits. Els quals s'han de començar de prendre a partir del tercer dia després del començament de la regla. La presa ha de ser continuada fins arribar al final de cada plaqueta. El que resulta més senzill és prendre'l cap al vespre. En cas d'oblidar-se'n es pot prendre l'endemà al matí, continuant la que toqui el mateix vespre.

No ens entretindrem a especificar-ne els efectes secundaris i contraindicacions que comporten per la seva extensió. Creiem que és el mètode més eficaç, però que ha de ser controlat pel metge. Considerem que tota dona que prengui «la píndola» s'hauria de fer una anàlisi general i una exploració ginecològica anualment.

ANTICONCEPTIUS INTRAUTERINS: L'espiral.

Els dispositius intrauterins són petits aparells que s'introdueixen en la cavitat uterina, on s'hi despleguen i s'hi queden instal·lats. N'hi ha de diferents tipus que no podem descriure per manca d'espai. Cal recordar que s'han de canviar cada un determinat temps, que serà indicat pel ginecòleg.

És un mètode per tenir en compte.

Hem tractat d'informar breument, pel poc espai de què disposem, dels mètodes anticonceptius existents. La parella que adopti qualsevol d'aquests mètodes, ha de sol·licitar informació del metge.

Insistim novament, que cal un control periòdic en algun dels mètodes assenyalats, i que no s'han d'utilitzar arbitràriament i per pròpia iniciativa sense el consell mèdic.

-Dr. A. RODRIGUEZ-

CINE

«LES «BOND GIRLS»

Ja que la revista «Perxada», en aquest número, està dedicada a la dona, anem a parlar una miqueta de les dones i la seva utilització en la sèrie «James Bond».

James Bond sempre està envoltat de belleses, en el fons, elles, més que una debilitat són un vici. Cada pel·lícula ha llançat un nom femení: A «Dr. No» va ser **Úrsula Anders**; a «Desde Rusia con amor», **Daniella Planelli**; **Honora Blackman** i **Shirley Eaton** a «Golfinger»; **Claudine Augé**, **Luciana Paluzzi** a «Operación Trueno»; **Diana Rigg** a «Al servicio de su majestad»; **Jill St. John** i **Laura Wood** a «Diamantes para la eternidad»; **Hand Adams** i **Britt Eckland** en «El hom-

bre de la pistola de oro»; **Jeanne Seymour** a «Vive y deja morir»; **Lois Chiles** i **Corinne Clery** a «Mannaher»; y **Carole Bauguet** a «Solo para mis ojos».

Les dones de Bond tenen noms exòtics: **Vespera**, **Solitaire**, **Tiffany**, **Jill**, **Tilly**, **Pussy**, **Danino**, **GHaney**, **Gala**, **Any Melina**. Van des de les més despistades fins a les més virginals. De fet, les primeres són les que moren i les segones les que al final acaben al llit amb 007.

QParlant del que els actors han donat al personatge, hi ha una cosa molt curiosa, si comparem la manera de ser respecte a les dones entre **Connery** i **Moore**. El primer no desaproveitava mai cap oportunitat a l' hora d' anar al llit, mentre que el segon en «Solo para mis ojos» per exemple refusa una de les noien per ser massa jove i li diu allò que «te compraré un helado». No hi ha segons el meu entendre un tractament indigne a la sèrie respecte la dona. Sempre se la presenta molt intel·ligent i perillosa. I això subratllat: sempre té la capacitat d' elegir. Que acabin al llit amb 007 és una altra prova de la seva intel·ligència i «qualité». ¡Ja ho voldrien moltes!... Això és una broma, és clar, no us empipeu.

-BERNA-

APROFITANT LA VISITA A ARBÚCIES D' AINA MOLL, DIRECTORA GENERAL DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA DE LA GENERALITAT, AMB MOTIU DE LA CAMPANYA PER LA NORMALITZACIÓ DE LA LLENGUA CATALANA, HEM CONSIDERAT OPORTÚ DIRIGIR-LI ALGUNES PREGUNTES SOBRE LA SITUACIÓ ACTUAL I PROBLEMATICA GENERAL DE LA LLENGUA CATALANA.

- Quina valoració en feu de les campanyes de catalanització com aquestes que estan portant a terme la Generalitat i l'Ajuntament d' Arbúcies?

Tenint en compte que la crida s'ha fet ara, el que podem fer és valorar-ne la seva importància. És a dir, em penso que tots en som conscients, s'ha dit a molts llocs, que una campanya a nivell de tot Catalunya, és necessària per aconseguir posar-nos per canviar la pauta lingüística que fins fa poc era d'una llengua oficial. Aleshores en el moment que n'hi ha dues, per fer pujar aquesta segona cal que canviem la manera d'actuar col·lectiva i per això cal que la campanya sigui feta en l'àmbit de tot el Principat.

El que sí es pot valorar, són les campanyes que s'han fet i realment s'han fet ja coses molt importants. Ja sé que aquí Arbúcies porteu una campanya molt ben pensada. La de Girona ha estat potser capdavantera. En general han estat campanyes molt amples: començant per la catalanització de l'administració municipal, fins al català al carrer, i arribant a festes i espectacles. S'ha fet realment una tasca de conscienciació general i alhora s'ha augmentat l'ús del català. Hi ha tota una colla d'ajuntaments que ja ho han fet, fins el punt que si no fos per la necessitat d'actuar tots junts, diria que ja no caldria, perquè hi ha molta gent que en té consciència de la necessitat de catalanitzar, i que ho està fent. La campanya que llancem des de la Generalitat serà només per coordinar esforços.

- Per diverses circumstàncies la llengua i la cultura catalana han estat darrerament objecte d'algunes polèmiques i de diferents atacs. Considereu que en aquests moments és necessària una premsa, ràdio i televisió en català?

Evidentment, i no solament davant d'això, sinó per arribar a una normalització plena. Prescindint de tota altra consideració, és absolutament necessària perquè tinguem una

llengua normalitzada; l'escola, el català al carrer i els mitjans de comunicació; sinó tenim això, no tindrem una llengua normalitzada. Per tant és importantíssim tant la televisió, com la ràdio i la premsa, i en aquest sentit la premsa comarcal precisament fa una tasca molt més valuosa que no pas la premsa que té fums d'importància. Sobre el «Manifiesto» i d'altre atacs, nosaltres el que voldríem és partir en aquests moments oblidant totalment que ha existit això, perquè pensem que se li ha donat massa importància i que partir d'una situació d'enfrontament i de defensa és una equivocació. D'altra banda hi ha hagut també una rèplica de tot el poble de Catalunya prou forta.

- Dintre del procés de normalització del català, és evident que mestres i professors hi tenen un paper fonamental. Sobre aquesta qüestió creieu que els mestres en general estan suficientment preparats i conscients per assumir aquesta tasca?

En aquests moments, si agafem els mestres com a cos d'ensenyants hem de dir que no i seria molt estrany que ho estés després de quaranta anys de no existència del català dins els plans d'estudis, d'una preparació dels mestres i de l'ensenyament a les escoles com si el català no existís. Ara bé demanar que tots els mestres estiguessin preparats seria un miracle. Jo crec que ja és un miracle que en tinguem tants de preparats. En aquest sentit hi ha benemèrites Institucions que de manera no oficial, en els temps difícils, van anar preparant els mestres en vistes a una futura actuació. Tant actuacions com la de Rosa Sensat o la DEC d'Omnium Cultural, han facilitat molt les coses.

Actualment hi ha cap a 15.000 mestres matriculats en els cursos de reciclatge de català.

- El bilingüisme d'una banda i la cooficialitat de l'altra, han estat moltes vegades tema d'algunes crítiques i confusions.

Quina és la vostra opinió sobre aquests dos punts concrets?

No és veritat que Catalunya sigui un poble bilingüe. Hi ha pobles o estats en què les dues llengües són emprades, però això no vol pas dir que la comunitat com a tal sigui bilingüe. Ara el que hi ha són comunitats en què tothom sap dues llengües o potser tres, de les quals n'hi ha una que és la pròpia i del territori i unes altres que són de més a més. En aquest sentit, parlar d'una Catalunya on hi ha una llengua pròpia que és el català i una altra llengua que també és oficial a tot l'Estat i que tothom la sap, no és cap inconvenient, però això no és una Catalunya bilingüe, sinó una Catalunya amb dues llengües oficials. A més s'ha de procurar que tots els ciutadans sàpiguen una tercera llengua tal com diu el pla d'estudis.

El que si ha de quedar clar és que hi ha una llengua que és la pròpia del territori perquè s'hi ha format i és la que tenim l'obligació de salvar en primer lloc, ja que representa el patrimoni que ens han confiat.

- Considereu suficients les tres hores de català setmanals a les escoles?. Ens referim, per exemple, a les escoles dels barris on hi ha majoria d'immigrants.

Des del moment que pel castellà com assignatura, quan l'ensenyament és en català s'ha pensat de fer-ne quatre hores en uns nivells i cinc en uns altres, sembla que si no van errats en això, vol dir que es necessiten perquè la cosa funcioni bé. Per tant, el català hauria d'estar en la mateixa situació. Ara el que no sé és si realment són necessàries les cinc hores, ja que parlem de l'ensenyament del català o del castellà com assignatura. El que és important remarcar, és que amb aquestes tres o quatre hores es pot fer gramàtica o pràctica de la llengua com qualsevol llengua estrangera. Ara bé perquè els alumnes tinguin aquesta llengua com una vivència, hem de dir que no n'hi ha prou i el que és ben clar, és que donada la situació actual, a les escoles on s'ha fet un ensenyament en català i les hores obligatò-

ries de castellà, els alumnes surten sabent les dues llengües. En canvi, a les escoles on l'ensenyament es fa en castellà i les tres hores de català, els alumnes no tenen en general, un bon coneixement del català, ja que hem de tenir en compte que tots els mitjans de comunicació són en castellà.

Això vol dir que una política lingüística en els moments actuals, s'ha d'enfocar tenint en compte aquesta realitat, és a dir, cap a una escola que faci l'ensenyament en català amb les hores de castellà com assignatura. És molt important que es facin les matèries i activitats en català, perquè l'alumne se'l faci seu i el manegi amb naturalitat.

- Quin pas hi ha de les tres hores setmanals a un ensenyament en català?

Un primer pas ja està fet. En aquests moments s'està discutint la llei per la normalització lingüística i realment el punt on hi ha més dificultats per entenre'ns és aquest. El que és important és el que s'ha fet fins ara, és a dir, d'una banda assegurar les tres hores de català per tothom i de l'altra autoritzar l'ensenyament en català quan els professors i els pares hi estan d'acord, i això ho trobo molt bé perquè si obliguem als mestres a ensenyar en català i no en tenen ganes seria un desastre. Llavors si ens assegurem la bona voluntat dels uns i els altres, i a més ens assegurem -que també es demana- la capacitat d'ensenyar, i, assegurada també la qualitat pedagògica i la bona voluntat de tothom, sabrem que la cosa funcionarà.

En aquests moments hi ha un nombre d'escoles que ja fan l'ensenyament en català i algunes tenen l'alumnat pràcticament castellà. M'han parlat d'una escola a Roses amb un 95% de l'alumnat castellano-parlant que han demanat l'ensenyament en català, i així molts altres llocs. Això és molt important perquè aquests alumnes sabran el castellà i el català.

NÚRIA TORT i JOSEP AULEDAS.

CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL DE GIRONA

EL LLENGUATGE POPULAR

<u>Incorrecte</u>	<u>Correcte</u>
Fotògrafo	FOTOGRAF
Freno	FRE, ATURADOR
Frente.....	EL FRONT, ENFRONT (segons el cas)
Frescura	FRESCOR
Fulano	EN TAL
Fulla	FULL o FULLA (segons el cas)
Fundamental	FONAMENTAL
Fusellar	AFUSELLAR
Gallego	GALLEC
Galardó	PREMI, GUARDO
Gamberro	BRETOL, INCIVIL
Ganader	RAMADER
Ganància	GUANY
Gasto	DESPESES
Gaviota	GAVINA
Garantitzar	GARANTIR
Gènere	GENERE, ARTICLE
Gemelos	BESSONS, BOTONS, BI- NOCLÉS (segons el cas)
Golondrina	ORENETA
Golosina	LLAMINADURA
Granel (a)	A LA MENUDA
Guapesa	BELLESA
Guassa	BURLA, GRESCA.

"Frente": Aquest castellanisme s'ha de substituir generalment per FRONT. En lloc de dir: "Frente d'un batalló", o caminar de frente", hem de dir: *El front d'un batalló i caminar de front.*

Altres vegades la substitució no és tan simple, per bé que mai no és gaire difícil. Ex.: en lloc de "frente a la casa", hem de dir: *Enfront de la casa o Davant de la casa* i en comptes de "fer-li frente", hem de dir: *Plantar-li cara.*

FULL o FULLA: Sobre aquestes dues paraules hem de diferenciar quan ens referim a un FULL de paper, de quan parlem d'una FULLA d'un arbre. En el primer cas, podem dir: *Un full de paper de barba. Un full de diari, etc.* però no "Una fulla de diari". En el segon cas podem dir: *Les fulles seques. Una fulla de morera* i també, *Una fulla d'afeitar.*

"Gemelos": Tractant-se de persones nascudes d'un mateix part hem de dir: BESSONES. Tampoc podem utilitzar "gemelos" per denominar els BOTONS DELS PUNYS. D'altra banda hem de dir: BINOCLES quan parlem d'un instrument òptic.

- J. AULEDAS -

ENREGISTREM EL NOSTRE NOM EN LLENGUA CATALANA

A l'any 1977 fou aprovada una Llei que autoritza la substitució dels noms imposats pel seu equivalent onomàstic en qualsevol de les llengües de l'Estat Espanyol.

Així doncs, i aplicant-ho a ca nostra, tothom que ho ha desitjat s'ha pogut canviar el nom del castellà al català, a tots els efectes legals.

I tanmateix, d'ençà fins ara, a Arbúcies només han estat seixanta-nou les persones que s'han a-collit en aquesta disposició. Això fa estrany, si tenim en compte que gairebé la totalitat dels pares, en el moment d'inscriure el naixement del seu fill ho fan amb el nom en català.

Crec que a nivell de carrer potser es desconeix l'existència d'aquesta Llei, o bé hi ha la creença que fer el canvi de nom comporta una sèrie de dificultats, pel que fa a tràmits que s'han de seguir, el temps que s'hi ha d'emprar, o bé els diners que pot costar. Això però no té cap fonament. Res més senzill i ràpid que passar el nom a la parla materna.

I sap greu que per manca d'informació hi hagi molts arbuciençs, que si bé signen arreu Roser, Josep, Ferran o Pau, han de conformar-se que en el carnet apareixin noms tan aliens a ells mateixos com són Rosario, José, Fernando o Pablo.

A principi de l'any vinent, a la nostra Vila, es renovaran els Documents Nacionals d'identitat caducats i se'n faran de nous. Una part doncs, considerable d'arbuciençs (prop de dos mil) actualitzaran el seu D.N.I.

Per fer aquest document s'estreuen les dades del Registre Civil on s'enregistra cadascú quan neix. D'ells i només d'ells depèn que hagin d'arrossegar cinc anys més el seu nom en "la llengua del - imperio", o bé que el canviïn definitivament pel que els és propi.

Esbandim d'una vegada per sempre els Jorge, Mercedes, Carmen, Pedro o Quirico dels Registres Civils del paísos de parla catalana, i de tota la nostra Documentació Oficial. Fem un esforç personal per a normalitzar la nostra llengua, i alhora ens serà una satisfacció poder mostrar en - el D.N.I. el nom al qual responem.

- COM S'HA DE FER EL CANVI DE NOM? -

- Cal que aneu al Registre Civil on us varen inscriure en el moment de néixer (A Arbúcies es troba a la mateixa Casa de la Vila) tot portant el llibre de família, i el carnet nacional d'identitat (els que el tingueu).

- Allà us daran una instància-tipus, adreçada al Jutge de Pau, tot demanant el canvi de nom, que haureu de signar. Cal que deixeu el llibre de família (el carnet no cal), i al cap d'un parell de dies, o una setmana, a tot estirar, podreu anar a recollir-lo i ja tindreu el nom canviat de llengua.

- Maria Teresa -

cultura, *cultureta*, culturassa

CONSELLERIA D'ENSENYAMENT I DE CULTURA:

CURSET DE CATALA: Com cada any s'iniciarà el proper dia 11 de novembre els cursets de català de primer i segon nivell. Els horaris seran pel primer nivell de 9 a 11 del vespre tots els dimarts, i pel segon nivell de 9 a 11 tots els dimecres. Les classes es faran en una aula de l'Institut i la durada dels cursos serà d'uns sis mesos aproximadament.

GRUAT ESCOLAR: Per a totes aquelles persones que no disposen de títol de Graduat Escolar, s'ha organitzat unes classes de 9 all del vespre, dilluns, dimecres i divendres a fi de poder-lo obtenir. De moment hi ha apuntades unes setze persones de diferents edats, les classes es faran a l'Institut a càrrec de la Dolors Planas i la Cristina Ruiz. El curs serà gratuït ja que compta amb la subvenció del 50% de la Diputació de Girona i la reata de l'Ajuntament d'Arbúcies. Al final es lliurarà el títol de Graduat Escolar. Seran les mateixes mestres que dirigeixen el Curset les encarregades d'avaluar els coneixements de cadascú sense necessitat de desplaçar-se per als exàmens.

Tant pel curset de Català com pel de Graduat, podeu informar-vos-en a l'Ajuntament, i en cas d'interessar-vos us hi podeu afegir encara que les classes hagin començat.

OBRA DE DINAMITZACIÓ CULTURAL DE LES BIBLIOTEQUES DE LA "CAIXA":

CURSET DE COMUNICACIÓ POPULAR: Tal com estava previst els dies 28/29 i 30 d'octubre va tenir lloc l'esmentat curset. Ha estat molt interessant per totes les persones que treballen en aquest camp. El conferenciant, en Manel Simó ens ha fet descobrir tota una sèrie de possibilitats i de coneixements que cal tenir per treballar-hi positivament. Als perxaires ens ha anat molt bé.

HOMENATGE A RAMON FERRER I MONTPLET (MON MILDA)

El primer acta d'aquest homenatge serà l'Obra de teatre, de la qual n'és l'autor, "El barret del mort", al local del Centre, els dies 14 i 15 de novembre. Els actors seran del grup juvenil de teatre. Abans de començar l'obra, els que foren companys seus en Rafael Vilà i en Joaquim Horta, faran un comentari de la seva obra i la seva persona com a introducció a tots els actes que es faran en memòria seva.

Més endavant, no tenim la data concreta, es muntarà una exposició a la Gabella de la recopilació que s'ha fet dels seus treballs. També se n'espera editar un llibret.

Un altre dels propòsits fóra el de donar el seu nom a algun nou indret arbucienç.

GRUP D'ART TEATRAL D'ARBÚCIES: El 23 d'octubre van desplaçar-se a Llagostera per presentar-hi l'obra "La boira o recels d'una nit".

GRUP D'ANIMACIÓ: -FESTA DEL PEDAL- Arbúcies, 28 i 29 de Novembre.

Dissabte: matí.- trial sin (nens i nenes de 10 a 14)

tarda.- Quo Vadis? (nens i nenes de 8 a 12)

Diumenge: Per petits i grans, recorregut amb bicicleta pels carrers del poble, i jocs de cucanya amb bicicleta.

CAMPANYA PER LA NORMALITZACIÓ DE LA LLENGUA CATALANA

CONSELLERIA D'ENSENYAMENT I DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES.

Seguint amb els actes programats, per aquest mes de novembre, el dia 25 a 2/4 de 10 del vespre a la Biblioteca, hi haurà una xerrada a càrrec de Na Sara Blasi, Directora general d'ensenyament general bàsic de la Generalitat.

ACTES JA REALITZATS DE LA CAMPANYA:

En col.laboració amb el diari AVUI, s'ha exposat, amb notable èxit de públic, a la Cabella, les fotografies de la Campanya l'Avui 2000 "EL CARRER EN CATALA"/

El dia 16 d'octubre va tenir lloc el tercer recital de poesia a càrrec del convilatà Rafael Vilà i Barnils, el qual va dedicar una primera part a Joan Maragall, una segona part referida a Josep Carner, i va cloure l'acte una sel.lecció de poesia del mateix autor-recitador. En conjunt va resultar un acte viu i enriquidor, tal i com s'escauen els recitals d'en Rafael.

Per iniciativa de la Diputació de Girona i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, i l'Agrupació Teatral de les comarques gironines amb la col.laboració de l'Ajuntament, el passat 24 d'octubre d'enguany vam poder veure -al centre parroquial- el grup Dafne amb l'obra ANTÍGONA, en una adaptació d'en Salvador Espriu. Amb Antígona, Espriu escull el teatre per donar testimoniatge d'un poble i d'una llengua que creu condemnats a mort després de la derrota, i recull el gran daltabaix que representa per a Catalunya la pèrdua de la guerra, a més de fustigar "el pecat de la guerra sense victòria entre germans".

Anteriorment, hi havia programat pel 10 d'octubre l'espectacle teatral TRÍPTIC pel TEI de Sant Marçal-TALLERET de Salt. Aquesta mostra no va arribar al públic d'Arbúcies per manca de local.

El 22 d'octubre vingué a Arbúcies la Directora General de Política Lingüística de la Generalitat Aina Moll, la qual ens parlà de la normalització lingüística com un deure i una necessitat de tots.

Fem memòria del Servei de Traducció i Correcció del català que l'Ajuntament posa a disposició de tots els arbucienços -empreses i particulars.

Ben aviat es repartirà a tots els comerços de la Vila uns vocabularis de matèries en català.

CANSALADERIA

Anna M.ª Ballús

F. Camprodon, 6 ARBÚCIES

QUEVIURES

TARRADELLAS

c/ Jacint Verdaguer, N° 1
ARBÚCIES

- F U T B O L -

PRIMERA CATEGORIA REGIONAL

Després de dues bones actuacions en els encontres contra l'Hostalric i l'Anglès, l'equip del Sr. Mis continua sumant punts i li agraden cada dia més a la fidel afició. Si no s'hagués relliscat a casa contra el Bufalà i Guíxols tindríem a l'Arbúcies en primer lloc de la classificació. Actualment ens trobem en sisè lloc amb 8 punts i a 3 del líder Vilobí.

Molta confiança s'ha de tenir amb un equip que enguany està jugant amb una força i ganes de guanyar que feia temps no vèiem.

- ULTIMS RESULTATS -

Cirera, 1 - Arbúcies, 1
Arbúcies, 0 - Guíxols, 1
Hostalric, 0 - Arbúcies, 2
Arbúcies, 2 - Anglès, 0

ENLLUMENAT DEL CAMP MUNICIPAL D'ESPORTS

El passat dia 25 d'octubre tingué lloc la inauguració de l'enllumenat del Camp Municipal d'Esports, amb l'encontre amistós entre l'Arbúcies i el Sabat que acabà amb un clar 5 - 2 pels locals.

Era molt necessari la col.locació de bons llums, sobretot perquè el camp serveix cada dia a la nit per entrenament i no s'hi veia quasi gens.

Més val tard que mai!

J O V E N I V O L S

- RESULTATS -

Lloret, 1 - Arbúcies, 4
Arbúcies, 2 - Riudellots, 0
Arbúcies, 4 - Blanes, 2
St. Hilari, 2 - Arbúcies, 0
Arbúcies, 6 - Farners, "A", 0

Molt bon inici de campionat del renovat equip local, del qual s'espera una gran temporada després d'haver assistit a uns quants partits de gran qualitat.

I N F A N T I L S

Arbúcies, 1 - Girona, 2
Coma Cros, 1 - Arbúcies, 4
Lloret, 2 - Arbúcies, 2

Arbúcies, 3 - Sabat, 2
La Salle, 7 - Arbúcies, 0

A L E V I N S

S'ha iniciat el campionat provincial d'alevins amb aquests resultats:

Cristanenc, 2 - Arbúcies, 1
Arbúcies, 7 - Tossa, 1

C A M P I O N A T D ' E M P R E S E S B A I X M O N T S E N Y

Pont Trencat, 2 - Inde., 2
Inde., 7 - Lanza, 3
Roig, 3 - Inde., 6
At. Mont., 8 - Virgili, 1
Zambrano, 1 - At. Mont., 3
At. Mont., 6 - Jurado, 1
At. Mont., 1 - Dunhill, 4

CAMPIONAT D'EMPRESSES PROVINCIAL

SKOL, 2 - AT. VALDIV., 2
MONTEVEO, 2 - At. VALD., 1
At. VALD., 2 - V. Lloret, 0
Mallorquines, 2 - At. Vald., 1
At. Vald., 0 - V. St. Hilari, 0
L. Fher, 2 - At. Vald., 2

imatge
SERVEI TÈCNIC

TV - TV Color Ràdio - ràdio Cassette
Auto Ràdio Cassette Alta Fidelitat
Antenes TV i Ràdio Comunicacions
Accessoris i materials

Sorrall, 16
Arbúcies

(Girona)

CARNISSERIA

ARIMANY

F. CAMPRODON, 4 - ARBÚCIES

H **hostal**
Torres

C/ F. CAMPRODON, 14

Telèfon 86.00.42 - ARBÚCIES

XICS i GRANS

"VIAJE AL ESPACIO"

(per Eduard Mas i Rabat. 5è. d'E.G.B.)

"Era una noche de verano muy calurosa. En el momento en que me puse en la cama no había manera de dormirme; así que me levanté i fui a dar un paseo al aire libre.

En un momento desafortunado y fiero apareció una luz tan luminosa que parecía diez veces la del sol, y se distinguía de las estrellas como una nave misteriosa. Al cabo de un momento vi que se acercaba silenciosamente hasta que estuvo a unos veinte metros de altura. Entonces se oyó un ruido tan excitado que me puse a gritar. Aterrizó suavemente, se abrió la mitad y salieron unos humanoides inhumanos y desconocidos.

Comencé a correr mientras uno de los extraños seres me paralizó con un pequeño aparato que todos llevaban. Luego me cogieron con sus verdes, peludas y asquerosas manos. Me llevaron a su nave-platillo-cohete y comenzamos a volar.

Noté que ellos no trataban de hacerme ningún daño, así que me hice amigo suyo. Me dieron de comer cosas muy sabrosas que eran de sus planetas, según ellos mismos decían.

yo vaig a escola,
yo jugo al pati quan he
acabat la feina.
yo jugo, tots juguem
tranquils.

yo dormo a la nit,
per la finestra veig els llums
dels carrers,
yo dormo tranquil.

yo di
7
anys

Quando ya empezaba a amanecer me trasladaron del planeta Satuyu-Ventolina hacia la Tierra, conociendo bonitos sitios del espacio.

Quando llegué a mi casa todos estaban durmiendo. Nadie se enteró de aquella aventura inolvidable que yo había vivido aquella noche.

Luego fui al "cole" y la lección del día era: "Los humanoides". Verdad que es pura casualidad?

ALEX VBLVERDE FERRER - 8 anys

PLANXA

i

PINTURA

J. VALLMAJÓ

Carretera Hostalric - Arbúcies, Km. 14'300
TEL. 86.04.92 - ARBÚCIES (Girona)

SERVEI

DE GRUA

PERMANENT

**"la Caixa"
Cada dia
més
a prop.**

**Més de 600
oficines unides
per teleprocés
al vostre servei.**

**CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"**